

SCHOOLPLAN 2023-2027

OBS ARCHIPEL

ONDERDEEL VAN:

De Haagse
Scholen

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Onze school en haar omgeving	5
Schoolomgeving	5
Schoolomschrijving	5
2. Gezamenlijke missie, beloften en ambities schoolbestuur	8
3. Ons schoolconcept	9
Missie en visie	9
Pedagogisch klimaat	11
Didactisch handelen Thematisch werken	12
Spelend leren	12
Methodisch werken	12
Burgerschap	14
4. Onderwijskundig beleid	15
De inhoud van ons onderwijs	15
School ondersteuningsprofiel	20
Het volgen van de ontwikkeling van uw kind	20
Zorgniveaus	20
Leerlingbespreking	21
Leerling- en onderwijsvolgsysteem	21
Individueel handelingsplan	21
Ontwikkelingsperspectief	21
Doorstroom	22
Doubleren en versnellen	22
Multidisciplinair overleg (MDO)	22
Beeldcoaching	23
Extra ondersteuning	23
Arrangementen SPPOH	23
MRT (motorische remedial teaching) en oefentherapie	23
Externe contacten ten behoeve van zorgleerlingen	24
Kinderoefentherapeut	24
Schoolmaatschappelijk werk	24
Kindertherapie / speltherapie	24
CJG, Jeugdgezondheidszorg (JGZ) Den Haag	25
5. Veiligheid	26

6. Kwaliteitszorg	28
7. Personeelsbeleid	29
8. Partners van de school	31
9. Lange termijn ontwikkelingen - meerjarenplanning	32
10. Lijst met bijlagen	33
Inleiding	36
1. Samen zorgen voor veiligheid.....	37
2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's	40
3. Scheppen van voorwaarden	42
4. (Pedagogisch) handelen	44
5. Preventieve activiteiten, signaleren en effectief handelen	46

Inleiding

Voor u ligt het schoolplan van OBS Archipel. Ons schoolplan geeft de beleids- en schoolontwikkeling voor de periode van 2023-2027 weer.

Dit document geeft een korte beschrijving van onze school en haar omgeving. Hierna zetten we ons schoolconcept uiteen. Waar staan we voor en waar gaan we voor? Dit wordt vooraf gegaan door de gezamenlijke missie, beloften en ambities van onze Stichting, De Haagse Scholen. Daarna komt ons onderwijskundig beleid aan de orde. Wat is de inhoud van ons onderwijs, hoe zorgen wij voor onze leerlingen, wat betekent dit voor ons pedagogisch klimaat en ons didactisch handelen en welke ambities en doelen hebben we voor de komende vier jaar en hoe zetten we deze weg in de tijd (meerjarenplanning)?

Ons schoolplan is leidend voor onze jaarplannen. Voorafgaand aan elk schooljaar stellen we een jaarplan op, waarin onze onderwijskundige doelen en ambities uitgewerkt worden in concrete acties. Het jaarplan wordt jaarlijks geëvalueerd en opnieuw vastgesteld in gesprek met bestuur, team en MR.

Gedurende het schooljaar 2022-2023 hebben we tijdens teamvergaderingen aandacht besteedt aan de koers die we voor de komende jaren willen voor de Archipel. We hebben met teamleden geïnventariseerd wat onze ontwikkelpunten voor de school zijn en waar we focus op horen te leggen om de kwaliteit van ons onderwijs een boost te kunnen geven. Hiernaast ook gekeken wat het team nodig heeft om de ambities te kunnen realiseren. Ook hebben we met elkaar gekeken wat op de agenda moet naar aanleiding van de inspectienormen. De directie is met de leerlingenraad regelmatig bij elkaar gekomen om de behoeften van de leerlingen in beeld te krijgen. Met de MR hebben we gedurende het schooljaar de bedreigingen en de kwaliteiten binnen de school/ onderwijs besproken.

1. Onze school en haar omgeving

Naam	OBS Archipel
Brinnummer	17EU
Adres	Atjehstraat 31
Telefoonnummer	070 3508027
Directeur	Şirvan Kopar
Emailadres	s.kopar-koyuncu@archipelschool.nl
Website	www.archipelschool.nl

Onze school is een van de 52 scholen van stichting De Haagse Scholen. De Haagse Scholen is de stichting voor openbaar basis- en speciaal onderwijs in Den Haag. De Haagse Scholen bestaat uit 44 reguliere basisscholen, 3 sbo scholen, 5 (v)so scholen.

Schoolomgeving

De school en de wijk

De Archipelschool staat midden in de Archipelbuurt, ook wel Indische Buurt genoemd. Dit is een wijk in het centrum van Den Haag. De huizen dateren grotendeels uit de tweede helft van de 19e eeuw en werden vooral verkocht en verhuurd aan de eerste golf van kolonialen die terugkwamen uit Nederlands-Indië. De wijk wordt tegenwoordig bevolkt door een grote groep theoretisch opgeleiden. De Archipelbuurt is één van de 19 beschermde stadsgezichten van Den Haag. Er is een actieve bewonersorganisatie die de belangen van de wijk optimaal behartigt.

Ongeveer de helft van de leerlingen van de Archipelschool komt uit deze buurt. De ouderpopulatie wordt gevormd door een grote groep theoretisch opgeleiden. De leerlingen op onze school hebben veel verschillende achtergronden. Op onze school spreken we thuis 29 verschillende talen. We zijn trots op onze diversiteit binnen zowel ons team als onze gezinnen. Bij de start van elk schooljaar staan ongeveer 220 leerlingen ingeschreven. In de loop van het schooljaar stromen vierjarige leerlingen in en groeit het leerlingaantal tot ongeveer 240 leerlingen.

Schoolomschrijving

Het schoolgebouw

Het gebouw dateert uit 1993 en kan maximaal negen groepen huisvesten. De onderbouwgroepen bevinden zich op de benedenverdieping, de midden- en bovenbouwgroepen op de eerste verdieping. Verder zijn er in de school een kleuterspeellokaal, een kleine bibliotheek, een onderwijswerkplaats (First Lego League-, stiltelokaal, keuken en vergaderruimte ineen) en verschillende kantoorruimtes. Er is in of om de school geen eigen gymzaal. Voor de gymlessen van de groepen 3 t/m 8 maakt de school gebruik van een gymzaal op loopafstand van de school. De leerlingen spelen buiten op ons Groene Schoolplein of op het kunstgras voetbalveld.

Groepen

Op onze school is een instroomgroep, twee heterogene kleutergroepen en vanaf groep 3 is er van elk jaargroepniveau één groep. Leerlingen die op 1 december of later geboren zijn,

starten in groep 0 (de instroomgroep). Vanaf groep 3 blijven de leerlingen in dezelfde groep tot aan groep 8 (Met het lerarentekort zijn we creatief naar oplossingen gaan kijken, hierdoor is de instroomgroep ontstaan. We investeren in personeelsbeleid door onder ander zij-instromers op te leiden).

Onze school kent veel zij-instroom en uitstroom door het grote aantal expats en kennismigranten. Wij streven naar een maximale groepsgrootte van 30 leerlingen per groep. Bij de groepsindeling wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met een evenredige verdeling tussen eerste - en tweedejaars kleuters, tussen jongens en meisjes, instroomdatum en de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen. In een heterogene kleutergroep zitten kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar bij elkaar in één groep. Leerlingen stromen in op de dag dat zij 4 jaar worden. Bij het intakegesprek wordt afgesproken op welk moment de leerling komt wennen (maximaal 4 ochtenden) en vanaf welke datum en in welke groep de leerling instroomt. Het is afhankelijk van het ontwikkelingsniveau van een leerling in onze kleuterbouw of deze doorstroomt naar groep 3. Doorstromen kan versneld (aan het einde van groep 1), regulier (aan het einde van groep 2) of met een jaar kleuterverlenging (twee jaar in groep 1 of 2).

Argumenten voor het samenstellen van heterogene kleutergroepen:

- Sociaal leren door imiteren: op deze (jonge) leeftijd leren kinderen veel van elkaar.
- Burgerschap en verantwoordelijkheid: de oudste kinderen in de groep leren rekening te houden met en zorg te dragen voor de jongsten; kinderen zijn een keer jongste - en oudste leerling, dat vergroot het gevoel van verantwoordelijkheid en eigenwaarde.
- Leerstijlen: in een heterogene kleutergroep is er een breed gedifferentieerd aanbod van onderwijsactiviteiten;
- Differentiatie: in een heterogene groep is veel materiaal voor zowel de oudste als de jongste kinderen (verschillende ontwikkelingsniveaus); er is binnen de groep ruimte voor de leerkracht om het onderwijsaanbod af te stemmen op het niveau van het kind.
- Cognitieve ontwikkeling: ontwikkeling van de jongste kinderen wordt (mede) gestimuleerd door de oudste kinderen; kinderen kunnen aansluiten bij activiteiten die tegemoet komen aan hun ontwikkelingsfase, ongeacht de jaargroep indeling.
- Zelfstandig werken: kinderen leren in een heterogene groep zelfstandig te werken, omdat de leerkracht individueel of in kleine kring met andere kinderen aan het werk is; in een heterogene kleutergroep wordt een goede basis gelegd voor de hele schoolcarrière van ieder kind.

De ouders

Onze ouders zijn zeer betrokken bij onze school en participeren in diverse overlegorganen zoals:

- Een medezeggenschapsraad (MR);
- Een Ouderraad (OR).

Functie in de wijk

Een groot deel van de kinderen komt uit de Archipelbuurt. Vanwege de goede naam van de school komen er ook kinderen uit de omliggende wijken.

Tussenschoolse Opvang (TSO)

De school heeft voor de TSO een samenwerkingsverband met Kinderstralen. Het streven van deze stichting is dat kinderen gelukkig zijn. Ze stellen het kind centraal en sluiten positief aan bij de belevingswereld en de ontwikkeling van het kind. Dit doen ze vanuit de pedagogische visie van de school, met heldere regels en een duidelijke structuur, maar kinderen krijgen bij hen ook nadrukkelijk eigen verantwoordelijkheden en

keuzemogelijkheden qua spel en activiteiten. Er is geregeld met de coördinator en de regiomanager van de stichting om de voortgang van de overblijf te kunnen volgen.

Schooltijden

De schooltijden zijn als volgt:

- groep 1 tot en met 4: 08.30 – 11.45 uur en 12.45 – 15.00 uur
- groep 5 tot en met 8: 08.30 – 12.00 uur en 13.00 – 15.00 uur
- woensdag alle groepen: 08.30 – 12.30 uur

De school begint voor alle groepen om 08.30 uur. Om 08.20 uur gaan de deuren open.

2. Gezamenlijke missie, beloften en ambities schoolbestuur

De Haagse Scholen biedt openbaar onderwijs vanuit onze missie: 'We bereiden onze leerlingen voor op de wereld van morgen'. Wij werken voor een grote diversiteit aan leerlingen, met verschillende onderwijsbehoeften. Een aanzienlijk deel van onze scholen verzorgt onderwijs voor leerlingen uit meer dan 50 landen. Soms meer dan 20 nationaliteiten in een klas. Iedere school staat in een eigen stedelijke context, daarom zijn onze scholen heel divers.

Onze identiteit ligt vast in het aanbieden van openbaar onderwijs. Vanzelfsprekend betekent dit toegankelijkheid voor ieder kind. Ook wordt onze identiteit bepaald door een sterk gedifferentieerde vraag en onze opdracht om deze diversiteit niet te laten leiden tot ongelijkheid in kansen. Wij werken aan het waarmaken van onze missie en doen daarbij de volgende 6 beloftes aan leerlingen en ouders:

- Wij kennen ieder kind
- Wij stimuleren verwondering en nieuwsgierigheid
- Wij leren onze leerlingen samen te werken en samen te leven
- Wij leren leerlingen verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces
- Wij verbeteren de dialoog met ouders over de ontwikkeling van hun kinderen
- Wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden

Iedere school geeft op eigen wijze invulling aan de gezamenlijke missie en beloftes, passend binnen de eigen identiteit en specifieke context van de school. We hebben een breed scala van onderwijsconcepten in huis die zoveel mogelijk aansluiten bij de individuele leerbehoefte van de leerlingen.

Onze ambities, richten wij voor de komende periode op onderwijsvernieuwing, professionaliteit en profilering.

Onderwijsvernieuwing: Continu ontwikkeling naar toekomstgericht onderwijs, afgestemd op de behoeften van ieder kind. Dit betekent brede ontwikkeling, de leermotivatie vergroten en onderzoekende houding en vaardigheden.

Professionaliteit: Professionaliteit in mens en cultuur, we leren van en met elkaar en werken evidence basen en evidence informed in alle onderdelen van de organisatie, gericht op onze ambities.

Profilering: Scholen hebben een sterk profiel en weten welke expertise we met elkaar in huis hebben. De Haagse Scholen is een krachtige partner en aantrekkelijke werkgever.

3. Ons schoolconcept

Missie en visie

Worden wie je bent!

De basis van het onderwijs op de Archipelschool wordt gevormd door een prettig en voedend pedagogisch klimaat. Wij zoeken de balans tussen aandacht voor leerresultaten en creativiteit in de breedste zin van het woord. Zowel leerlingen als leerkrachten en schoolmedewerkers ontwikkelen zich breed en continu en leren van elkaar. Ieder kind krijgt de zorg, het onderwijs, de aandacht en het vertrouwen dat het nodig heeft.

Daarmee halen we het beste uit ieder kind. Onze ambitie is de leerlingen te helpen zich te vormen tot zelfredzame, zelfstandige en sociale individuen. Onze leerlingen ontdekken en ontwikkelen hun eigen kwaliteiten. Dit doen zij zelfstandig en in interactie met de hele groep. Onze leerlingen zijn van nature open, geïnteresseerd en nieuwsgierig. Zij hebben hun omgeving nodig om te leren wat verantwoordelijkheid is en hoe je rekening houdt met elkaar. Op de Archipelschool mag iedereen zichzelf zijn. Leerkrachten en leerlingen hebben oprechte interesse in elkaar. Zo worden ieders talenten en kwaliteiten (h)erkend. Wij bieden een veilig sociaalpedagogisch klimaat waarin leerlingen kunnen excelleren; worden wie je bent!

Op OBS Archipel staan we voor onderwijs dat:

- Zich richt op ieders eigenheid en te worden wie je bent.
- Zich richt op samen zijn en verantwoordelijkheid nemen en geven.
- Uitgaat van intrinsieke motivatie en samen nieuwsgierig zoeken naar de passende uitdaging die zelfvertrouwen geeft, trots en lef vanuit eigen talenten.

Hoe kijken wij naar leerlingen en hun ouders?

- Onze leerlingen ontdekken en ontwikkelen hun eigen kwaliteiten. Dit doen zij zelfstandig en in interactie met de hele groep.
- Onze leerlingen zijn van nature open, geïnteresseerd en nieuwsgierig.
- Onze leerlingen hebben hun omgeving nodig om te leren wat verantwoordelijkheid is en hoe je rekening houdt met elkaar.
- Onze ouders zijn nieuwsgierig naar en geïnteresseerd in het welzijn van hun kind.
- Onze ouders accepteren en vertrouwen de leerkrachten in hun deskundigheid. We staan samen voor het welzijn van hun kinderen.

Kernwaarden

Kritisch en uitdagend Het onderwijs op onze school draagt bij aan de talentontwikkeling van ieder kind.

Resultaat- en kwaliteitsgericht We bieden onze leerlingen kwalitatief hoogwaardig onderwijs zodat onze leerlingen naar een vervolgschool kunnen die bij hen past.

Bevlogen De medewerkers op onze school hebben passie voor hun vak en richten zich op het creëren van een rijke leeromgeving voor onze leerlingen.

Warm en samen We tonen oprechte betrokkenheid bij het welbevinden van onze leerlingen.

Initiatief en verantwoordelijkheid Het onderwijs op onze school daagt uit tot zelfkennis, zelfsturing en verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces.

Veiligheid en plezier in leren Het pedagogisch klimaat op onze school is veilig waardoor alle kinderen in staat zijn tot leren te komen.

Ambities

Personeelsbeleid

Het lerarentekort is een groot probleem. De onderzoeken laten zien dat dit de komende tijd er niet beter op gaat worden. We merken de effecten hiervan ook op de Archipel. Een vertekend beeld is dat scholen met een laag gewicht zoals de Archipel hier geen of minder last van hebben. We hebben op de Archipel hier ook last van en hebben besloten om te investeren in het opleiden van personeel. Zo hebben we zij-instromers en vakbekwame mensen die de PABO opleiding aan het volgen zijn. Na een transitieperiode van 2 tot 4 jaar verwachten we ons huidig personeel gediplomeerd/ lesbevoegd te hebben.

De bevoegde leerkrachten worden gekoppeld aan een niet bevoegd leerkracht als duo collega's. Naast de bekostiging voor 'startende leerkrachten en directeuren' zetten we reserves van de school in om studieverlof, coaching en begeleiding te bieden aan onbevoegd personeel. We werken samen met andere DHS scholen om expertise met elkaar te delen.

Bij de overheid is het mogelijk om een subsidie voor 6 maanden voor een zij-instromer aan te vragen. DHS heeft in overleg met de schooldirecteuren die hoge reserves hebben een potje gecreëerd om bij te dragen aan het opleiden van zij-instromers voor twee jaar, zonder dat het drukt op de formatiekosten van de scholen. Hiermee worden de kandidaten opgeleid en kunnen bij elk DHS school met een vacature geplaatst worden na het afronden van het traject. De Archipel doet hierin mee indien er geschikte kandidaten voor het traject zich hiervoor aanmelden. Gezien veel mensen zich verkijken op het proces laten we ze eerst meedraaien zodat ze kunnen ervaren of onderwijs echt is waar ze voor willen kiezen.

Onderwijskwaliteit

Het is de uitdaging om de onderwijskwaliteit te waarborgen in deze tijd van personeelstekorten. Wij hebben vakkundige leerkrachten in huis die bereid zijn om het met elkaar op te pakken. Wij koppelen ervaren leerkrachten aan de nog niet bevoegde teamleden. Directie en intern begeleider volgen het proces. We hebben interne- en externe coaches die ingaan op de leervragen van lerend personeel.

Nu we veel teamleden hebben die aan het leren zijn hebben we de keuze gemaakt om een zienswijze van leerdoelgericht leren in te zetten zodat er breder inzicht wordt ontwikkeld. Methodes worden als middel ingezet en wordt de focus op het leerdoel gelegd. Hiermee verwachten we de onderwijskwaliteit een boost te geven en zichtbaar te krijgen welke kinderen welke doelen hebben behaald. Niet alleen aangeboden krijgen maar ook leren.

We besteden extra aandacht aan taalonderwijs vanwege het groeiend aantal meertalige leerlingen. Onder het kopje 'meertaligheid' is hier meer over te lezen. Het verbetertraject rekenen waarin we zitten is ook een keuze die we hebben gemaakt om teamleden sterker te maken in het bewuster omgaan en het herkennen van het leerproces van de leerlingen, didactisch en pedagogisch. We investeren in de leerkrachten en zodoende ook in leerlingen en verwachten hiermee behoud en groei van onderwijskwaliteit.

De focus komt de komende jaren te liggen op het leerdoelgericht werken zodat we het geleerde beter in beeld kunnen krijgen en op onderwijsinhoudelijk vlak kunnen sturen om bij dragen aan het uitdragen van onze visie "Worden wie je bent!". Onze wens is om onze leerlingen in de breedste zin te laten ontwikkelen.

De leerling populatie van de Archipel bestaat grotendeels uit theoretisch opgeleide ouders. De leerlingen die bij ons op school komen groeien op in een kansrijke omgeving. Dit vraagt van de Archipel een aanpak waarin meer van de leerlingen gevraagd kan worden. We differentiëren in de klas op drie niveaus. We bieden lesstof op 1S-2F (havo/vwo) niveau aan als basis aanbod. Leerlingen die meer uitdaging aankunnen krijgen verrijksaanbod op 1S+ niveau en de leerlingen die op de 1F leerlijn zitten krijgen verwerkingsstof op 1F (eind gr.6) niveau. Althans dit is de ambitie om in elke groep te realiseren. Werken met MijnLeerlijn zal helpen om dit zichtbaar te maken en de leerkrachten daarin te ondersteunen (Zie verder in het document voor informatie over MijnLeerlijn).

Pedagogisch klimaat

Vanuit de visie van de school wordt prioriteit gegeven aan de ontwikkeling van de natuurlijke behoefte van ieder mens aan relatie, autonomie en competentie. Als in voldoende mate is voldaan aan de behoefte aan relatie ('anderen waarderen mij en willen met mij omgaan'), aan de behoefte aan autonomie ('ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen') en aan de behoefte aan competentie ('ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen') is er welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren.

De school heeft een pestprotocol om in te zetten wanneer dit zich afspeelt. Groepen die behoefte hebben aan een groepstraining zoals 'Rots en water' krijgen het aanbod indien dit nodig wordt geacht. De leerkracht geeft dit aan bij de intern begeleider en wordt besproken met de directie. Over het sociale veiligheidsplan kunt u meer lezen onder het kopje 'veiligheid' verder in dit document.

We gaan er vanuit dat ouders pedagogische partners van de school zijn en verwachten een gezamenlijke verantwoordelijkheid en houding aan te nemen.

Het gedragsprotocol van de Archipel heeft een update nodig en is het proces inmiddels gestart. Begin van het schooljaar 2023-2024 zal het nieuwe gedragsprotocol van kracht zijn. Er wordt input gevraagd van teamleden en wordt ook voorgelegd aan de leerlingenraad. We gaan hier uit van een positieve benadering en taalgebruik. Wat is wenselijk gedrag in de klas, in de school, om de school en welk gedrag kan consequenties hebben zijn de hoofdvraagstukken die hierin terugkomen. Om de ouder perspectief hierin mee te nemen zal het voor input voorgelegd worden aan de oudergeleding van de MR. Dit zal hierna verder uitgewerkt worden.

Er heerst een veilige cultuur binnen de Archipel. We praten veel met de leerlingen en geven verantwoordelijk. We ervaren een cultuur van saamhorigheid tussen de oudere leerlingen en de jongeren. We zetten tutores van groep 6 in om de kleuters en/of groep 3 leerlingen te helpen met lezen, veters strikken, e.d. vaardigheden. De contacten die hierbij ontstaan dragen bij aan een elkaar omarmend cultuur.

Op de Archipel mogen de leerlingen en teamleden worden wie ze zijn. We kijken er jaarlijks op terug wat we moeten doen om dit te kunnen blijven realiseren en waar we tekort schieten en de koers moeten bijstellen.

We hebben de afgelopen paar jaar voornamelijk ingezet op sociaal emotioneel vlak doordat de scans die we met de coronaperiode hebben afgenomen hebben laten zien dat hier de behoefte aan ligt. We hebben hierdoor een SEL methode aangeschaft en de groepen die een training nodig hebben dit ook aangeboden. Een deel van de NPO gelden hebben we hiervoor ingezet. De groepsleerkrachten van 3 t/m 4 vullen een sociale vaardigheidsvragenlijst in voor hun groep en vanaf groep 5 vullen de leerlingen jaarlijks de veiligheidsvragenlijst in.

Growth mindset, de leerkuil zijn begrippen die in de school leven en met de komst van nieuwe teamleden zal hier over twee jaar een opfrustraining op gegeven moeten worden. Dit is belangrijk om de taal die we in school gebruiken voort te blijven zetten.

Didactisch handelen

Thematisch werken

In onze kleuterklassen wordt thematisch gewerkt. Gedurende 4 tot 6 weken staat een thema centraal. De thema's sluiten aan bij de interesse en de belevingswereld van het jonge kind en de aangeboden activiteiten ontlenuen hun betekenis aan het thema. De leerkrachten kiezen tijdens het kleuteroverleg de inhoud van de thema's en zorgen ervoor dat alle ontwikkelingsgebieden evenredig aan bod komen gedurende het schooljaar. Door het thematisch werken heeft elke leerkracht de ruimte om het aanbod af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de groep en de individuele leerlingen. De inbreng en interesses van de leerlingen bepalen (mede) de inhoud en uitwerking van de verschillende thema's. Er wordt ook regelmatig klasdoorbroken gewerkt in de kleutergroepen.

Spelend leren

Onderzoek heeft aangetoond dat de ontwikkeling van kinderen tussen twee en zeven jaar sterk van invloed is op het sociaal en cognitief functioneren op volwassen leeftijd. Jonge kinderen verdienen dan ook een benadering die hen recht doet en hun ontwikkeling op de beste manier ondersteunt. De basis van al het leren is het spel. Spel staat niet op zichzelf. Spel is verbonden met de sociale cultuur waarin kinderen opgroeien. Kinderen maken zich die wereld eigen door te handelen met voorwerpen uit hun omgeving en door op hun eigen manier te imiteren wat ze in de volwassen wereld zien gebeuren, in de sociale interactie en culturele praktijken. Via (rollen)spel kan tegemoet worden gekomen aan de ontwikkelingsbehoefte van het jonge kind. Spel biedt namelijk de mogelijkheid om:

- Kennis en vaardigheden op te doen, toe te passen en te oefenen;
- Gebeurtenissen te verwerken, te begrijpen en te herhalen;
- Te leren omgaan met anderen;
- De mogelijkheden van je lichaam leren kennen en te verfijnen.

Kinderen zijn uit zichzelf gemotiveerd om te spelen. Jonge kinderen leren met hun lichaam, hun zintuigen en hun geest. Spel leidt naar toekomstige leerprocessen. Door het spel wordt leermotivatie uitgelokt. Het spel staat daarom centraal in onze kleuterklassen. De leerkrachten maken zoveel mogelijk gebruik van open materialen, waarbij de fantasie en creativiteit worden geprikkeld. Ook bij de doorstroom naar groep 3 is er nog voldoende ruimte voor spelend leren. De leerlingen maken tot de kerstvakantie gebruik van de speelhoeken in de instroomgroep. Gedurende de hele schoolloopbaan wordt aan de leerlingen bij verschillende lessen de gelegenheid gegeven om spelend en (zelf)ontdekkend te leren. Dit gebeurt niet alleen tijdens de reguliere lessen, maar ook in verschillende (schoolbrede) projecten.

Methodisch werken

In de middenbouw heeft iedere leerling een eigen werkplek in het klaslokaal. Vanaf groep 3 wordt er gewerkt met vaste lesmethodes, aangevuld met verschillende (digitale) leermiddelen. Bij alle vakgebieden worden instructiemomenten afgewisseld met het zelfstandig werken. Het zelfstandig werken bestaat uit het zelfstandig verwerken van aangeboden lesstof en/of het (extra) oefenen van aangeboden lesstof met behulp van (digitale) zelfstandige leermiddelen. De taken van een leerling worden qua hoeveelheid en inhoud zoveel mogelijk afgestemd op de individuele onderwijsbehoefte. Dit betekent dat tijdens het zelfstandig werken elke leerling werkt aan taken die bij zijn eigen ontwikkelingsniveau passen. Naarmate een leerling in een hoger leerjaar komt, is er meer

keuzevrijheid en ook meer verantwoordelijkheid bij het zelfstandig werken. Leerlingen werken in de klas, maar ook op de gang of op andere plaatsen in het gebouw. Wanneer leerlingen klaar zijn met hun reguliere taken, behoort het maken van keuzewerk tot de mogelijkheden. Deze taken bestaan uit het zelfstandig toepassen van het geleerde, verdieping en/of verrijking van de lesstof, het spelen van educatieve (digitale) spellen, het maken van een werkstuk en/of presentatie of het werken aan een project.

In groep 3 ligt de nadruk op het leren lezen, schrijven en rekenen. Daarnaast is er aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling, burgerschapsvorming, creatieve vaardigheid, cultuuronderwijs, milieueducatie, wereldoriëntatie, verkeer, Engels en (zelf)ontdekkend leren. Het leesonderwijs is intensief en wordt met behulp van alle materialen uit de lesmethode Veilig Leren Lezen en Spreekbeeld aangeboden: werkboekjes, leesboekjes, speel-leerset en andere (digitale) leermiddelen. Wij leren de kinderen de klanken met hulp van visuele klankkaarten, steunwoorden en de klankgebaren van Spreekbeeld. Zowel onze Nederlandstalige leerlingen, als de anderstalige en meertalige leerlingen hebben hier steun aan. Samen met hun leestutor uit groep 6 worden aangeleerde klanken en woorden 2x per week extra geoefend tijdens het tutorlezen. Er bestaat een koppeling tussen de lesmethode en schrijfmethode, zodat de leerlingen de aangeleerde letters niet alleen leren lezen, maar ook meteen leren schrijven in de schrijffletter. Voor het rekenonderwijs gebruiken we de methode Pluspunt 4. Om kinderen te ondersteunen bij het rekenproces worden allerhande concrete materialen ingezet, zoals de getallenlijn, fiches, dobbelstenen, namaak geld, rekenrekjes, rekenkettingen, maar ook materialen die de kinderen zelf mee naar school nemen. Zie voor de overige lesmethodes het onderstaande overzicht.

In groep 4 worden de leerlijnen van groep 3 voortgezet. De leerlingen hebben dezelfde lesmethodes voor schrijven en rekenen. Zij leren steeds meer de overgang van werken met concrete materialen naar de abstracte oplossingsstrategieën en notaties. De lesmethode uit groep 3 maakt plaats voor de lesmethodes van Karakter (technisch lezen en leesbevordering), Taal Actief (taal en spelling) en Nieuwsbegrip (woordenschat, begrijpend lezen en studievaardigheden).

In groep 5 blijven de leerlingen met alle methodes uit groep 4 verder werken. Alleen worden de themagerichte wereldoriëntatieactiviteiten vervangen door de lesmethodes van Naut, Meander en Brandaan. Met behulp van deze methodes krijgen de leerlijnen voor natuur, techniek, aardrijkskunde, burgerschap en geschiedenis een meer vaste vorm in een doorgaande leerlijn tot aan groep 8.

De gang van zaken in de bovenbouw (groep 6 t/m 8) bouwt voort op de manier van werken in de middenbouw (groep 3 t/m 5). Het onderwijsaanbod in de bovenbouw wordt groter. Ook wordt een hoger werktempo verwacht. De leerdoelen zijn gebaseerd op de wettelijke vereisten. Er wordt getracht om, waar dat mogelijk is, de koppeling te maken naar toepasbaarheid, actualiteit en een betekenisvolle context. Samenwerken is belangrijk, voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld het samen een werkstuk, presentatie of tentoonstelling maken. Nemen en geven van verantwoordelijkheid en vertrouwen waardoor de betrokkenheid wordt vergroot, is een voortdurend punt van aandacht

Het verbetertraject rekenen zetten we schoolbreed in om de didactische kant van rekenonderwijs te versterken. Ook leiden we een teamlid tot reken coördinator op in het schooljaar 2023-2024. In het schooljaar 2024-2025 gaan we dit op het gebied van taal inzetten. Hiermee beogen we de expertise op vakgebied intern te volgen. We hebben een interne coach in huis die de startende leerkrachten in de midden en bovenbouw op didactisch en pedagogisch vlak gaat begeleiden. Voor de onderbouw wordt een jonge kind specialist ingezet.

Burgerschap

Burgerschap

Het bestuur heeft een werkgroep gevormd die zich heeft verdiept in burgerschap. Bestuur breed is de afspraak gemaakt dat de leerlingen binnen de DHS scholen in de groepen 7 een vragenlijst met betrekking tot burgerschap invullen (Rovict). De reden voor het afnemen van een vragenlijst heeft te maken met de verantwoording richting inspectie en het volgen van de burgerschap lijn gedurende de komende jaren. Scholen zijn wettelijk verplicht om aan te tonen dat burgerschapsonderwijs op scholen voldoende aandacht krijgt en wordt gevolgd. Hier wordt geen beoordeling aan gehangen. De wens is om zichtbaar te maken in welke burgerschapsdomeinen de school sterk in is en welke aandacht behoeven.

Bij ons op school bevorderen we actief burgerschap en sociale integratie. Actief burgerschap is de bereidheid en het vermogen deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Onder sociale integratie verstaan we de deelname aan de samenleving in de vorm van sociale participatie; deelname aan de maatschappij en haar instituties; en bekendheid met en betrokkenheid bij uitingen van de Nederlandse cultuur. Daarnaast is diversiteit een belangrijk aspect van burgerschapsvorming: kennismaken met onze multiculturele samenleving en ontmoeting tussen mensen van verschillende afkomst. In het verlengde van de algemene visie van de school, streeft onze school naar het ontwikkelen van een kritisch-democratisch burgerschap bij alle leerlingen. Zowel individuele als sociale ontwikkeling is van belang; autonomie en sociale betrokkenheid worden met elkaar verbonden. In het onderwijs is er veel aandacht voor de ontwikkeling van zelfstandige oordeelsvorming van kinderen en het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag. Kritisch leren denken, het presenteren van een eigen mening en het actief participeren wordt gestimuleerd. Naast een kritische houding is een communicatieve en empathische houding evenzeer van belang. Er is op de Archipelschool veel aandacht voor allerlei vormen van samenwerkend leren, met daarbij veel interesse voor de ontwikkeling daarin van elk individu. De visie van de Archipelschool brengt met zich mee dat iedereen op school mag en kan zijn wie hij/zij is. Dat betekent dat wij (medewerkers, leerlingen en ouders) respectvol met elkaar omgaan, ook als onze meningen en achtergronden van elkaar verschillen.

De wereldoriëntatieprojecten en -methodes leveren voldoende stof om onze leerlingen te laten werken aan burgerschapsvorming. Daarnaast kunnen onze leerkrachten gebruik maken van de lessen uit Kwink voor Burgerschap, waarin specifieke onderwerpen aan bod komen en die door de leerkracht vrij inzetbaar zijn wanneer een situatie daar om vraagt.

Onze volgende stap is om dit zichtbaar te maken. Zodra we verder zijn in het gebruik van MijnLeerlijn (na rekenen en taal) gaat burgerschap ook onderdeel worden van het leerdoelgericht leren en kunnen we het aanbod en het geleerde beter zichtbaar maken.

Bijlage 3 (Oplegger Burgerschap).

4. Onderwijskundig beleid

De inhoud van ons onderwijs

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe ons onderwijsaanbod eruit ziet en welke leermiddelen en methodes wij hierbij gebruiken. Naast de wettelijk voorgeschreven inhoud zijn in deze tabel onze eigen ambities en het daaraan gekoppelde aanbod ook terug te vinden. Onze eigen ambities vloeien voort uit onze gezamenlijke ambities vanuit De Haagse Scholen en/of wat onze leerlingenpopulatie 'extra' nodig heeft.

Leermiddelen / methodes	
Zintuigelijke en lichamelijke ontwikkeling	Motorische Remedial Teaching (MRT)
Nederlandse taal	<u>Taal en Spelling</u> Groep 1/2 Thematisch rijk en betekenisvol taalaanbod. Groep 3 Veilig Leren Lezen Groep 4 t/m 8 Taal Actief 5 <u>Technisch Lezen</u> Groep 3 Veilig Leren Lezen Groep 4 t/m 6 Karakter <u>Begrijpend Lezen</u> Groep 3 Veilig Leren Lezen Groep 4 t/m 8 Nieuwsbegrip <u>Schrijven</u> Groep 3 t/m 8 Pennenstreken 2
Rekenen en wiskunde	Pluspunt 4
Engelse taal	Groove me
Aardrijkskunde	Groep 1 t/m 4 Thematisch onderwijs Groep 5 t/m 8 Meander
Geschiedenis	Groep 1 t/m 4 Thematisch onderwijs Groep 5 t/m 8 Brandaan
Natuur & Techniek	Groep 1 t/m 4 Thematisch onderwijs Groep 5 t/m 8 Naut Groep 3 en 6 Tuinlessen op ons Groene Schoolplein Leskisten Milieueducatie
Maatschappelijke verhoudingen, waaronder staatsinrichting	Groep 1 t/m 4 Thematisch onderwijs Groep 5 t/m 8 Naut, Meander & Brandaan
Vormingsonderwijs (Geestelijke stromingen)	Groep 1 t/m 4 Thematisch onderwijs Groep 5 t/m 8 Naut, Meander & Brandaan
Expressie activiteiten	COH De Haagse Ladekast (Cultuurschakel) Vakdocent Muziek
Bevordering sociale redzaamheid, waaronder gedrag in verkeer	Groep 4 t/m 7 Verkeerskrant (uitgegeven door Veilig Verkeer Nederland) Mediawijsheid en EPIO lessen
Bevordering gezond gedrag (SEL)	Groep 1/2 Een doos vol gevoelens Groep 1 t/m 8 Kwink
Schoolveiligheid/ welbevinden van de leerlingen	Groep 1 t/m 8 Kwink

Bevordering actief burgerschap en sociale integratie overdragen kennis over / kennismaking met de diversiteit van de samenleving	Dit is geïntegreerd in de lessen van Naut Meander Brandaan, Nieuwsbegrip, Een doos vol gevoelens en Kwink.	
Verrijkend en verdiepend materiaal voor meer-begaafde en hoog scorende leerlingen	Rekenvaardigheden / analytisch denken: Kien, Rekenrijgers, RekenXL, Eureka, Rekenmeesters, Plustaak, Topklassers, Somplextra	Taalvaardigheden / logisch denken: Kinheim zelfstandig werkboeken, Topklassers, Taalmeesters, Plustaak, Taaltrein, Junior Detective, Blokboeken.
Remediërend materiaal	Technisch Lezen: Pravoo DMT oefenmap, Flits 3.0 Rekenen: Ajodakt, redactiesommen.nl, Maatwerk, Rekenmakers Taal: Woordenschat Taal Actief 4, Ajodakt, Kinheim	
Brede ontwikkeling van onze leerlingen	Blokboeken, Somplextra, Filosofie, Lego Spike Prime, Lego WeDo 2.0	

Leerdoelgericht werken

Met het nieuwe schooljaar gaan we starten met het implementeren van 'MijnLeerlijn'. Dit is een meerjarig traject. Het is de bedoeling dat we vanuit leerdoelen ons onderwijs gaan inrichten en MijnLeerlijn als middel inzetten om de geleerde doelen zichtbaar te maken. We hebben gekozen om de eigen curriculumlijn op te zetten en te volgen. We gaan starten met het vak rekenen. Dit zal volgen met het aanvullen van de leerlijn taal, burgerschap, ICT, talenten/ techniek/ beeldende vorming, sociaal emotioneel leren en bewegingsonderwijs. Dit is een meerjarig traject. Binnen de school wordt een groep leerkrachten getraind om de ondersteuning voor het team te kunnen bieden. We hebben met het expertteam besloten dat we geleidelijk gaan opbouwen en handig worden in het gebruik van het systeem. We hebben een start gemaakt met het opzetten van succescriteria voor rekenen.

Verbetertraject rekenen

Hiernaast gaan we verder met het verbetertraject rekenen. We hebben hier een start mee gemaakt in 2022-2023 en gaan hier het schooljaar mee verder als een parallelproces van MijnLeerlijn. Hierbij ligt de focus op rekendidactiek en daarmee gebonden pedagogische aanpak in de praktijk. Een extern rekenonderwijskundige kijkt komend schooljaar mee in de groepen.

Meertaligheid

Het afgelopen schooljaar hebben we een project gewijd aan meertaligheid en het team heeft tijdens een studiedag een training meertaligheid gevolgd. De directeur en intern begeleider hebben deelgenomen aan het leernetwerk meertaligheid van het bestuur. Na het uitvoeren van het project zijn we erachter gekomen dat er op de Archipel 29 verschillende thuistalen worden gesproken. Dit is een talenrijkdom en vraagt een meertaligheidsbeleid van de school en aandacht voor NT2.

Den Haag is een stad met een groeiend aantal internationale inwoners. De internationale bedrijven zijn hier grotendeels de reden van. De ouders- verzorgers van de expat kinderen die we op school hebben kiezen ondanks de vele keuzemogelijkheid aan internationale scholen in Den Haag, een openbare Nederlandse school. Ze blijven vaak ook langer in Nederland. We hebben ook ouders waarvan één ouder Nederlands is en de andere ouder een andere moedertaal heeft, waardoor thuis Engels als voertaal wordt gebruikt. Ook hebben we leerlingen van autochtone ouders/ verzorgers die er bewust voor kiezen om de moedertaal eerst goed mee te geven waardoor het kind de Nederlandse taal nog niet voldoende beheerst. We spreken over ongeveer 30 procent van de leerlingenpopulatie die meertalig is. Dit betekent dat leerlingen die de Nederlandse taal niet beheersen of op communicatief niveau beheersen ondersteuning nodig hebben in de Nederlandse taal ontwikkeling.

We zijn gestart met het aanschaffen van de nieuwe versie van onze taalmethode (Taal Actief 5) doordat deze een NT2 aanbod in het materiaal aanbiedt en de spellingsmethode die parallel loopt met deze taalmethode. De grote gros meertaligheid zit voornamelijk in de onder- en middenbouw en zal verder doorgroeien in de school. We hebben de methodes begin van het schooljaar 2022-2023 aangeschaft voor de groepen 4, 5 en 6. Elk jaar breiden we dit uit. Een werkgroep is bezig om het beleid meertaligheid op te zetten zodat de nodige aanbod in de klas zelf aangeboden kan worden door de eigen leerkracht of door ondersteunend personeel.

(Veel van deze meertalige leerlingen bevinden zich langer dan 4 jaar in Nederland of één van de ouders zijn in het bezit van de Nederlandse nationaliteit. Hierdoor komen we helaas niet in aanmerking voor de bekostiging voor leerlingen die behoefte hebben aan de Nederlandse taal ondersteuning. De afgelopen paar jaar hebben we een deel van de NPO middelen hiervoor in kunnen zetten. Dit zijn tijdelijke financiële middelen die inmiddels zijn uitgeput. Ons doel was en is om de meertaligheid binnen de eigen groepen aandacht te kunnen geven. De training meertaligheid heeft er voor gezorgd dat teamleden bewuster omgaan met meertaligheid; wat laat je toe, wat waardeer je en hoe benader je de meertalige kinderen. De nieuwe benaderingen op meertaligheid is niet meer als die van 20-30 jaar terug. Om de kinderen te stimuleren om de Nederlandse taal te spreken was het toen verboden om je moedertaal in school te spreken. Onderzoeken blijken te laten zien dat dit de identiteitsontwikkeling van meertalige kinderen ten nadeel doet en juist het spreken van de Nederlandse taal vertraagt. Het wordt nu als een verrijking genoemd als de kinderen woorden (ook) in hun moedertaal beheersen.

ICT beleid

ICT is het volgende wat op de agenda van het bestuur (en inspectie) staat. In het huidig schooljaar 2022-2023 hebben we een introductieprogramma ICT vanuit het bestuur gevolgd. De verwachting is dat ieder school een visie op ICT ontwikkeld. Wij hebben op de Archipel in het jaar 2021 een ICT beleid vastgelegd. Hierin staat onze visie vermeld. Deze gaan we verder uitwerken en aanscherpen. We willen vanaf groep 4 elk kind voorzien van een laptop in de klas. We overwegen zorgvuldig welke taken op papier moeten en welke op de laptop mogen. Afgelopen twee jaar hebben we geïnvesteerd in laptops en zijn de groepen 5,6,7 en 8 voorzien. Voornamelijk voor automatiseringsoefeningen/ opdrachten worden laptops ingezet. Tegenwoordig worden de toetsen steeds meer digitaal aangeboden en komen we er niet meer onder uit om het niet in te zetten. Mediawijsheid en digitale geletterdheid krijgt aandacht. Wij zetten gastlessen in om de leerlingen hierin sterker en bewuster te maken.

Op alle DHS scholen is een digitale vaardigheidsscan afgenomen bij teamleden. De scan geeft een beeld over de kennis en vaardigheid van onze school en de scholen binnen het bestuur. Doordat de behoeften en beleid zeer gevarieerd zijn op de scholen wordt er op bestuursniveau gekeken of er een geclusterd aanbod geboden kan worden. De ICT- groep bestaat uit ICT- coördinatoren, ICT- medewerkers en enkele directeuren die hieraan werken. Het schooljaar 2024-2025 krijgt ICT een meer gedegen plek in ons programma.

Techniek-/ talenten-/ beeldende vorming-/ muziek en bewegingsonderwijs

Na het implementeren van de bovengenoemde aandachtspunten binnen MijnLeerlijn, willen we aandacht besteden om een doorgaande leerlijn op te zetten voor meerdere vakken. We gaan op zoek naar een onderwijsvorm om dit structureel een plek te geven in het curriculum. We zullen met het team naar mogelijkheden kijken, STEAM onderwijs zou daar onderdeel van kunnen zijn. STEAM staat voor Science, Technologie, Engineering, Art and Mathematics.

Op weg naar inclusiever onderwijs

Onze wettelijke opdracht is een passende plek en gelijke onderwijskansen te bieden aan ieder kind. Hiervoor werken onze scholen samen in samenwerkingsverbanden. Bijna alle scholen van De Haagse Scholen maken deel uit van het samenwerkingsverband SPPOH (Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden). Dit geldt niet voor de (V)SO-scholen, deze participeren in meerdere samenwerkingsverbanden. Het gezamenlijke doel binnen SPPOH is om voor elk kind op de meest passende plek het best passende onderwijs te realiseren. Hierbij streven we op de langere termijn naar inclusiever onderwijs, waarbij leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften steeds meer samen en dicht bij huis naar school kunnen.

De scholen werken op drie niveaus aan passend onderwijs: 1) de basisondersteuning, 2) extra ondersteuning door arrangementen (voor een individuele leerling of een klein groepje leerlingen) en 3) extra ondersteuning door plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. Daarnaast heeft elke school een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. Met deze profielen willen we ouders en andere scholen laten zien wat de scholen bieden aan basisondersteuning en extra ondersteuning. Zie het ondersteuningsplan van SPPOH voor meer informatie.

Het versterken en verbreden van de basisondersteuning van scholen zodat we eerder bepaalde problematiek bij kinderen kunnen signaleren en bijsturen, is een belangrijk speerpunt voor De Haagse Scholen. Verschillende scholen zetten zich hiervoor in, onder andere door meer samen te werken met kinderopvangpartners en jeugdzorg of door specifieke expertise te ontwikkelen op het gebied van bijvoorbeeld houding en gedrag of het jonge kind. Hierbij benutten we zoveel mogelijk elkaars expertise. Om een passend aanbod te kunnen bieden aan ieder kind, is het versterken van de samenwerking tussen het reguliere basisonderwijs, SBO, SO, samenwerkingsverband en maatschappelijke partners heel belangrijk. Verschillende scholen van De Haagse Scholen werken met andere scholen en/of maatschappelijke partners samen aan een passend aanbod voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften.

Ondersteuning en begeleiding

De meeste kinderen hebben bij het leren in meer of mindere mate hulp nodig. Om dat goed te kunnen doen werken we samen in een samenwerkingsverband dat in deze regio voor het primair onderwijs alle scholen uit de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Den Haag bindt: Stichting Primair Passend Onderwijs Haaglanden (SPPOH). Dit samenwerkingsverband voor passend onderwijs moet er voor zorgen dat voor ieder kind de juiste en de beste hulp (ondersteuning) beschikbaar is.

Het samenwerkingsverband SPPOH heeft kaders gesteld waarbinnen passend onderwijs op de scholen vormgegeven wordt en er een dekkend aanbod voor al onze leerlingen binnen het samenwerkingsverband is. Op de Archipel werken we op vijf niveaus aan passend onderwijs:

1. De basisondersteuning;
2. Inzetten van preventieve en licht curatieve interventies;
3. Inzetten van intensieve interventies;

4. Extra ondersteuning door arrangementen (voor een individuele leerling of een klein groepje leerlingen);
5. Extra ondersteuning door plaatsing op een school voor Speciaal Basis Onderwijs (SBO) of Speciaal Onderwijs (SO).

School ondersteuningsprofiel

In het kader van het passend onderwijs heeft de school een ondersteuningsprofiel (SOP) vastgesteld. Hierin staat beschreven welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan op kleine onderdelen. Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad. U vindt het SOP van onze school op onze website.

Het volgen van de ontwikkeling van uw kind

Elke kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en heeft zijn eigen mogelijkheden. Als school gaan we uit van die mogelijkheden en willen we tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van ieder kind. In dit hoofdstuk geven we in hoofdlijnen aan waar onze zorg uit bestaat. Voor een uitgebreide versie verwijzen wij naar onze website. Op onze school werkt Hante Visser als Interne Begeleider (IB-er). De IB-er is verantwoordelijk voor de leerlingenzorg. Zij ondersteunt de leerkrachten met betrekking tot zorg in de klas. Daarnaast is zij medeverantwoordelijk voor de zorg in de school, de bovenschoolse en schoolnabije zorg. Voor onze meer-begaafden en/of hoog scorende leerlingen hebben wij een coördinator aangesteld. Er werken drie specialisten hoogbegaafdheid & differentiatie in de school.

Zorgniveaus

Ons systeem voor interne begeleiding en zorg bestaat uit een reeks van activiteiten. Deze activiteiten zijn o.a. het (samen met de leerkracht) signaleren, analyseren, handelingsgericht diagnosticeren en adviseren op het gebied van het handelingsgericht remediëren van eventuele problemen, waarbij het handelen (PDCA) op individueel en/of groepsniveau centraal staat. De zorgstructuur bestaat uit een aantal (cumulatieve) zorgniveaus:

	Inhoud	Voor wie	Afstemming/overleg
Niveau 1	<i>Kwalitatief goed onderwijs aan de groep. De leerkracht werkt waar mogelijk in niveaugroepen. Het onderwijs wordt afgestemd op specifieke onderwijsbehoeften binnen het basisaanbod. De algemene ondersteuning werkt preventief.</i>	<i>Leerlingen waarvoor het basisaanbod voldoende is. Er wordt gewerkt met clusters naar onderwijsbehoefte. Elke leerling werkt op zijn of haar niveau binnen het aanbod van de groep. Voor sommige leerlingen vindt intensivering binnen het basisaanbod van de groep plaats (verrijken, verdiepen, extra oefentijd, extra leertijd).</i>	<i>Groepsbespreking in september en februari (leerkracht, intern begeleider en directeur); Leerkrachten onderling (bouwoverleg, teamoverleg doorgaande lijn, collegiale consultatie, intervisie); Oudergesprekken in oktober en maart (groep 1 oktober en juni, groep 2 in maart); Leerkracht - intern begeleider (op afspraak).</i>
Niveau 2	<i>Inzetten van preventieve en licht curatieve interventies Individuele leerlijnen en handelingsplannen Dyslexieprotocol</i>	<i>Leerlingen die aanvulling nodig hebben op het aanbod voor de basisgroep en/of subgroepen.</i>	<i>Leerlingbespreking (leerkracht, intern begeleider); Leerkrachten onderling (elkaar benutten als steunbron);</i>

	(zorgniveau 2)		Leerkracht – ouder (eventueel met intern begeleider).
Niveau 3	Inzetten van curatieve interventies Dyslexieprotocol (zorgniveau 3) Verwijzing naar externe behandelaars	Leerlingen die extra begeleiding nodig hebben vanuit de basisondersteuning, bekostiging door ouders of zorgverzekering	Indien gewenst overleg met adviseur van het samenwerkingsverband; MDO (ouders zijn hierbij betrokken)
Niveau 4	Inzetten ambulante begeleiding en individuele arrangementen	Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben die de basisondersteuning overstijgt	Multidisciplinair overleg (ouders zijn hierbij betrokken)

Leerlingbespreking

Minimaal twee keer per jaar bespreekt de intern begeleider met alle leerkrachten alle leerlingen in de groep. In deze besprekingen ligt de nadruk op de sociale ontwikkeling en het emotionele welbevinden. De intern begeleider voert ter ondersteuning van deze besprekingen gevraagd en ongevraagd klassenbezoeken uit, waarin de groepsdynamiek en het pedagogisch klimaat wordt geobserveerd.

Leerling- en onderwijsvolgsysteem

Om de cognitieve ontwikkeling van alle kinderen te volgen maakt de school gebruik van CITO Leerling in Beeld. De toetsresultaten worden in een voor alle leerkrachten toegankelijk softwarepakket verwerkt en gearcheeerd. Door het invoeren van alle toetsresultaten is het mogelijk om naast een individueel overzicht per leerling ook een groepsoverzicht in beeld te krijgen van de leervorderingen. Daarnaast kunnen er trendanalyses en dwarsdoorsnedes van de hele school gemaakt worden. Op basis van deze analyses worden er twee keer opbrengstgerichte gesprekken gevoerd, zowel op schoolniveau tussen directie en team, als op groepsniveau tussen intern begeleider (samen met directie) en groepsleerkrachten. In deze gesprekken worden de gestelde doelen van de afgelopen periode geëvalueerd en worden er nieuwe doelen geformuleerd voor de komende periode. Voor de kleutergroepen wordt gebruik gemaakt van CITO Kleuter in Beeld. Dit softwarepakket helpt de kleuterleerkrachten de verschillende ontwikkelingsgebieden gericht te observeren en archiveren. In de kleutergroepen worden geen toetsen afgenomen.

Individueel handelingsplan

De ervaring leert dat enkele leerlingen vanwege specifieke onderwijsbehoeften voor een bepaald vakgebied niet in de leerlijn van de groep 'gepast' kunnen worden. Voor deze kinderen wordt door intern begeleider en leerkracht vastgesteld wat hun specifieke (uitzonderlijke) onderwijsbehoefte is. Deze kinderen krijgen een individueel handelingsplan voor extra ondersteuning of zelfs een eigen individuele leerlijn. Dit wordt door de intern begeleider en de leerkracht met het betreffende kind en de ouder(s) besproken, waarbij de haalbaarheid van de extra inzet, het wel of niet meegeven van huiswerk en/of extra ondersteuning door externe specialisten onderwerp van gesprek is. Tevens wordt een datum vastgelegd waarop de resultaten van extra inzet besproken worden.

Ontwikkelingsperspectief

Voor een leerling die het eindniveau van groep 7 van een van de basisvaardigheden (lezen, rekenen en spelling) niet zal halen, biedt de school een leerstofaanbod aan de hand van een ontwikkelingsperspectief (OPP). Hierin staat wat de te verwachten individuele doelen zullen zijn als het kind van school gaat en hoe dat behaald zal moeten worden. Ouder(s) stemmen in met het Ontwikkelingsperspectief, door dit plan te ondertekenen, zodat zij weten dat hun kind op een bepaald vakgebied de einddoelen van het basisonderwijs niet zal halen. Eventueel wordt de leerling aangemeld voor een MDO, wanneer de ondersteuning de

basisondersteuning die de school kan bieden overstijgt. Zie hiervoor het hoofdstuk extra ondersteuning in deze schoolgids.

Doorstroom

Om door te stromen naar groep 3 wordt gekeken naar de criteria voor schoolrijpheid, die de kleuterleerkrachten in overleg met de leerkracht(en) van groep 3 opstellen. Hierbij ligt de nadruk op de schoolse vaardigheden, (senso)motorische ontwikkeling en taakgerichtheid van de leerlingen. De ontwikkeling wordt in oktober/november en mei/juni van groep 1 en in februari/maart van groep 2 met de ouders besproken. Tijdens deze gesprekken zullen de groepsleerkrachten aangeven waar de leerling staat in zijn/haar ontwikkeling en of de leerling “op tijd”, versneld of vertraagd ontwikkelt richting de doorstroom naar groep 3. Aan het eind van het schooljaar (ongeveer 6 weken voor de laatste schooldag) wordt door de leerkracht in samenspraak met de intern begeleider de definitieve beslissing genomen over de (versnelde) doorstroom naar groep 3. Ook wanneer we beslissen een leerling een jaar kleuterverlenging te bieden wordt dit altijd in samenspraak met de ouders gedaan. Een eerste verwachting kan al in groep 1 worden uitgesproken, maar kan afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling altijd nog worden herzien.

Doubleren en versnellen

In principe doorloopt een leerling de school in acht jaar. Een enkele keer is het nodig om daar een wijziging in aan te brengen. Dat kan zijn door te versnellen, maar ook door te vertragen (doubleren). In alle gevallen worden deze beslissingen na uitvoerig onderzoek en overleg genomen. Uiteraard worden ouders bij deze beslissing betrokken. Het welzijn van de leerling wordt uitgebreid besproken. In bijna alle gevallen worden beslissingen rond de overgang met goedkeuring van ouders genomen. In een heel enkel geval worden school en ouders het niet eens. In dat geval is het oordeel van de school bindend. Wanneer er in de groep of via een externe plusgroep onvoldoende uitdaging geboden kan worden, kan besloten worden het kind een groep ‘te laten overslaan’. Dit versnellen dient volgens (ervarings-) deskundigen, om allerlei sociaal-emotionele redenen, zo lang mogelijk uitgesteld te worden.

Multidisciplinair overleg (MDO)

Als een leerling ondanks de extra zorg toch niet die ontwikkeling en/of vordering maakt die redelijkerwijs verwacht kan worden, worden ouders uitgenodigd voor een MDO. In dit overleg wordt met een breed scala aan externe deskundigen vanuit alle invalshoeken gekeken naar de ontwikkeling tot nu toe en hoe we beter aan de onderwijsbehoeften tegemoet kunnen komen. Het kan verschillen welke externe experts voor een dergelijk MDO worden uitgenodigd, maar in de regel zitten in elk geval de adviseur van het samenwerkingsverband SPPOH, de directie, de intern begeleider en ouders bij het MDO.

Daarnaast wordt regelmatig een beroep gedaan op de schooladviseur (orthopedagoog/psycholoog) vanuit het HCO, de school maatschappelijk werker, de jeugdverpleegkundige en de schoolarts. Indien dat noodzakelijk lijkt, worden andere externe deskundigen uitgenodigd om deel te nemen aan het MDO, zoals een externe hulpverlener of remedial teacher. Ouders worden altijd uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn. Indien ouders niet aanwezig (kunnen) zijn bij het overleg, wordt schriftelijke toestemming aan de ouders gevraagd om het kind te bespreken. De uitkomst van het MDO kan een handelingsgericht advies aan de leerkracht geven of de ouders het advies geven om extra ondersteuning voor hun kind in de vorm van (op particuliere basis) remedial teaching, logopedie, fysiotherapie of ergotherapie te zoeken/aan te vragen. Ook kan het advies gegeven worden om nader onderzoek te doen, waarbij de vraag ‘hoe de school dit kind in deze groep met deze leerkracht kan helpen’ centraal staat. De school heeft ieder schooljaar een aantal uren beschikbaar waarin de schooladviseur van het HCO individuele onderzoeken uit kan voeren. De school heeft beperkte middelen om dergelijke onderzoeken te betalen. Ouders kunnen

via de huisarts soms een vergoeding vanuit de Jeugdwet of zorgverzekering krijgen om particulier onderzoek te bekostigen.

Beeldcoaching

Beeldcoaching (voorheen videocoaching of Video Interactie Begeleiding [VIB] genoemd) is één van de begeleidingsmethodieken die de school hanteert om het onderwijs zo goed mogelijk af te stemmen op de leerlingen. Op onze school wordt het middel voornamelijk ingezet om de leraren te ondersteunen bij hun onderwijstaak. De methodiek wordt zowel ingezet bij vragen rondom leerlingenzorg, als bij vragen rondom onderwijsvernieuwing. Aan de school is een gespecialiseerde beeldcoach verbonden, die korte video-opnamen maakt in de klas en dit vervolgens met de leerkracht nabespreekt. Net zoals dat bij andere begeleidingsfunctionarissen het geval is, hanteert de beeldcoach een beroepscode, waarin o.a. staat dat de gemaakte opnamen niet voor andere doeleinden gebruikt worden. Zo blijven de videobeelden die in de klas gemaakt worden, onder het beheer van de beeldcoach en worden niet - zonder zijn uitdrukkelijke toestemming en die van de betrokken leerkracht - aan anderen vertoond. Indien de methodiek wordt ingezet bij specifieke begeleidingsvragen van één of meer leerlingen, dan worden de ouders / verzorgers hiervan in kennis gesteld en om toestemming gevraagd.

Extra ondersteuning

Arrangementen SPPOH

Wanneer de ondersteuningsbehoefte van een leerling de basisondersteuning van de school overstijgt, kan de school extra gelden aanvragen in de vorm van een Individueel Arrangement. Via een MDO wordt besloten over de duur en inhoud van een dergelijk arrangement. In overleg wordt besloten aan welke doelen er gewerkt wordt en wie de extra ondersteuning op school komt geven. Dit kunnen experts uit het speciaal onderwijs zijn of behandelaars die vanuit de zorg al ondersteuning bieden aan de leerling en in het verlengde hiervan ook op school komen voor extra ondersteuning.

Via het digitale systeem van Onderwijs Transparant wordt een dergelijke aanvraag gedaan en wanneer deze wordt goedgekeurd door de directeur van SPPOH, kan de extra ondersteuning op school starten.

Het kan voorkomen dat ook met een dergelijk individueel arrangement de onderwijssetting van de Archipelschool niet passend gemaakt kan worden aan de onderwijsbehoeften van een leerling. In een dergelijk geval wordt er gezocht naar een andere onderwijssetting, eventueel met verwijzing naar het SBO of SO. Voor een dergelijke verwijzing is een Toelaatbaarheidsverklaring vanuit het samenwerkingsverband nodig. Ook dit traject loopt via een MDO en de uiteindelijke goedkeuring van de directeur van SPPOH.

Zie ook ondersteuningsplan van SPPOH:

<https://www.sppoh.nl/voor-scholen/werkwijze/ondersteuningsplan-2021-2025>

MRT (motorische remedial teaching) en oefentherapie

In de kleutergroepen worden alle leerlingen gescreend op de motorische ontwikkeling door de vakleerkracht gymnastiek en de intern begeleider. Wanneer leerlingen achter blijven in de motorische ontwikkeling wordt er extra aandacht besteed aan het aanleren van motorische vaardigheden, met name in groep 2 aan de specifieke vaardigheden die een leervoorwaarde vormen voor de overgang naar groep 3. De groepsleerkrachten besteden extra aandacht in de klas aan het ontwikkelen van motorische vaardigheden. Vanaf groep 3 wordt er methodisch schrijfonderwijs geboden. Leerlingen die veel moeite hebben met het juist aanleren van de schrijffletters en het ontwikkelen van een leesbaar handschrift kunnen hier

extra bij ondersteund worden. Op school is één keer per week een kinderoefentherapeut werkzaam om ondersteuning te bieden bij de motorische ontwikkeling van onze leerlingen. Via een verwijzing van de huisarts kunnen leerlingen die meer motorische ondersteuning nodig hebben, voor oefentherapie op school aangemeld worden. Dit gebeurt in overleg met de intern begeleider en de groepsleerkrachten.

Externe contacten ten behoeve van zorgleerlingen

Onze school maakt gebruik van de diensten van het Haags Centrum voor Onderwijsbegeleiding (HCO). Het HCO is een dienstverlenende, onderwijs- ondersteunende instantie die de school over alle zaken m.b.t. het onderwijs ondersteuning biedt. In enkele gevallen heeft de leerkracht en/of intern begeleider (op verzoek van ouders) contact met particuliere zorgverleners, zoals een remedial teacher, logopedist, psycholoog, orthopedagoog, spelbegeleider of fysiotherapeut. Met een medische indicatie kunnen enkele zorgverleners (soms op school) therapie geven op kosten van de zorgverzekeraar. Daarnaast heeft de intern begeleider en/of de directeur (incidenteel) overleg met jeugdzorg, de jeugdgezondheidsdienst, vertrouwensarts, het algemeen maatschappelijk werk, jeugd- en zedenpolitie, het meldpunt kindermishandeling of de raad van de kinderbescherming.

Kinderoefentherapeut

De kinderoefentherapeut behandelt leerlingen die ten gevolge van een stoornis, afwijking en/of achterstand in hun motoriek hinder ondervinden in het dagelijks leven. De kinderoefentherapeut richt zich op de hulpvraag van het kind of de probleemhandeling die het kind ervaart. Denk hierbij aan het niet kunnen meekomen bij sport en spel, of moeite hebben met schrijven. Het is ook mogelijk dat de hulpvraag van ouders, verzorgers, leerkracht(en), huisarts, specialist of jeugdarts komt. In dergelijke gevallen wordt gesproken over een secundaire hulpvraag.

Kinderoefentherapie is erop gericht kinderen middels spel, gerelateerd aan de cognitieve leeftijd van het kind, te stimuleren in de motorische ontwikkeling. Kinderoefentherapie wordt gegeven nadat er een motorische ontwikkelingsachterstand of een motorisch afwijkende ontwikkeling is vastgesteld en heeft tot doel het oplossen van problemen in activiteiten en participatie die worden veroorzaakt door een motorische ontwikkelingsachterstand.

De motorische ontwikkeling heeft een belangrijke invloed op de totale ontwikkeling van het kind. Juist vanuit die gedachte is het van essentieel belang dat de motorische ontwikkeling een plek heeft binnen de onderwijssetting.

Op onze school wordt de kinderoefentherapie verzorgd door Milan Absil van Balans in bewegen, een praktijk voor oefentherapie, kinderoefentherapie en sportoefentherapie. Milan is oefentherapeut Cesar en kinderoefentherapeut.

info@balansinbewegen.com

www.balansinbewegen.com

Schoolmaatschappelijk werk

Aan onze school is een schoolmaatschappelijk werker verbonden vanuit Xtra, Sebastiaan Gregoire. Hij is wekelijks een aantal uur op onze school en begeleidt ouders en kinderen bij sociaal-emotionele hulpvragen en kortdurende trajecten. In overleg met de intern begeleider kan een leerling voor een aantal gesprekken even uit de klas gehaald worden om zodoende het welbevinden van de leerling te bevorderen en eventueel tot een juiste verwijzing naar een vervolgtraject binnen de jeugdgezondheidszorg te komen. Ook ouders met vragen omtrent (opvoed)ondersteuning kunnen bij SMW+ terecht.

Kindertherapie / speltherapie

Niet alle leerlingen op onze school zijn even vaardig in hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook bij het verwerken van emotionele gebeurtenissen, kan een kind soms “vastlopen”. In die gevallen kan het helpen om de vaardigheden te vergroten, te ondersteunen bij het verwerkingsproces en het positief stimuleren van de weerbaarheid van het kind. Hier kan

een kindertherapeut of speltherapeut bij helpen. In overleg met ouders kan de school het advies geven om via de huisarts een verwijzing te vragen voor speltherapie. De keuze voor de locatie en tijd is aan de ouders. Het dringende advies aan ouders is om deze afspraken voor begeleiding na schooltijd te maken. Telefonisch contact met de leerkracht en/of intern begeleider kan een meerwaarde zijn in de begeleiding van de leerling. Ook komt het regelmatig voor dat de therapeut een klassenbezoek komt afleggen.

CJG, Jeugdgezondheidszorg (JGZ) Den Haag

Onze school werkt samen met de schoolartsen en schoolverpleegkundigen van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Het CJG is voor Haagse kinderen en hun ouders dé plek voor informatie, advies en hulp bij opgroeien en opvoeden. In het CJG werkt de GGD Haaglanden met diverse instellingen samen. De schoolartsen en schoolverpleegkundigen volgen samen met ouders de groei en ontwikkeling van kinderen. Dit gebeurt tijdens een aantal vastgestelde momenten in de schoolperiode van het kind, waarvoor u een uitnodiging ontvangt. Rond de leeftijd van 5 jaar en rond 10 jaar worden u en uw kind uitgenodigd voor een gezondheidsonderzoek bij de schoolarts of schoolverpleegkundige. Tijdens dit onderzoek worden lengte, gewicht, gehoor, ogen, motoriek, eet- en beweeggedrag van het kind bekeken. Met dit onderzoek wordt de ontwikkeling van uw kind samen met u gevolgd. Tijdens de onderzoeken is ook ruimte voor vragen en indien nodig wordt samen gekeken naar een oplossing of extra ondersteuning. Het is voor kinderen, jongeren en hun ouders altijd mogelijk om bij de schoolartsen of schoolverpleegkundigen langs te komen voor een extra onderzoek of gesprek. De schoolartsen en schoolverpleegkundigen van het CJG gebruiken de adresgegevens uit de leerlingenadministratie van de school. Als u hiertegen bezwaar heeft kunt u dit aangeven bij school. Wanneer u niet bent verschenen bij een afspraak nemen de schoolartsen of schoolverpleegkundigen telefonisch contact met u op. Als dat niet lukt wordt kan aan de school worden gevraagd hoe het met uw kind gaat, tenzij u hiertegen bezwaar heeft gemaakt.

5. Veiligheid

Sociale veiligheid

In onze visie op sociale veiligheid is het van belang dat iedereen in zijn/ haar waarde wordt gelaten. Mocht het zo zijn dat er conflicten zijn tussen kinderen dan wordt altijd de ruimte genomen om dit met elkaar uit te praten. Schuldige(n) en slachtoffer(s) krijgen evenveel ruimte, alle ruimte die op dat moment nodig is.

Dit uit zich in een veilig pedagogisch klimaat. Ook vanuit de onderwijsinspectie wordt dit gezien, blijkt uit eerdere inspectierapporten.

De cultuur op school is familiair. Dit betekent dat men voor elkaar zorgt en eventuele conflicten met elkaar oplost. Indien dit niet zelf lukt worden leerkrachten of tutoren ingeschakeld. Dit is een grote kracht van de school.

De overblijf wordt door school gefaciliteerd. De uitvoering is in handen van een externe partner. Er is nauw contact tussen de TSO-coördinator en de directie. Er is door de TSO coördinator een leerlingengroep samengesteld om tevredenheid vanuit leerlingen te polsen en bij te stellen naar verwachting van de leerlingen. De leerlingenraad binnen de school houdt dit ook in de gaten en geven tijdens de vergaderingen aan indien hier behoefte aan is.

In het schooljaar 2022-2023 hebben we een nieuw methode voor Sociaal Emotioneel Leren (SEL) aangeschaft. Deze methode heeft een doorgaande leerlijn van groep 1 t/m groep 8, heeft aanbod voor gedrag en pesten en heeft ook een burgerschapslijn.

Elk jaar wordt de vragenlijst veiligheid door de leerlingen van groep 5, 6, 7 en 8 ingevuld. Naar aanleiding van de uitkomsten wordt gekeken waar komend jaar de focus op komt te liggen. Voor nu zijn er geen opvallende onderdelen die extra aandacht behoeven. Wij praten veel met onze leerlingen en ouders en zoeken samen naar oplossingen. De MR en de LLR kunnen hier een rol in spelen.

Gedragsregels

Binnen de school ligt de nadruk op een sociaal veilige omgeving. We leren de kinderen aan om voor elkaar te zorgen en we spreken duidelijk naar elkaar uit wat we van elkaar verwachten. Zo worden er aan het begin van ieder schooljaar met de hele klas nieuwe groepsregels opgesteld. We gaan in op 'hoe willen we dat we met elkaar omgaan'.

De regels binnen de school kunnen nog wat breder worden getrokken. Zodat we, ook binnen het team, met elkaar spreken over de verwachtingen. En elkaar op een fijne manier aan kunnen spreken. Deze verwachtingen concreet maken en met elkaar scherp en werkbaar houden.

We zijn met het team de gedragsregels aan het samenstellen en zullen zorg dragen voor het naleven van de gemaakte afspraken. Hierbij willen we waken voor te veel protocollen. Een aantal duidelijke basisafspraken en met elkaar in gesprek blijven is het uitgangspunt. We gaan hier ook met de leerlingenraad aan de slag om ook de perspectief van de leerlingen hierbij te betrekken.

Wat belangrijk wordt gevonden in de school, is dat er ook 'vrijheid' blijft. Binnen een bandbreedte. Hoe doen we dit, samenvattend; 'aan de gemaakte afspraken houden, kaders stellen waarbij ruimte blijft voor eigen invulling, elkaar hierin scherp houden (elkaar aanspreken) en borgen'.

De verwachtingen/ afspraken van regels zullen uitgewerkt worden in een handelingsplan/ protocol om het te borgen.

Pesten

De school staat er voor om in de school en in de klas een veilig klimaat en een prettige werksfeer te creëren. De leerkracht dient als voorbeeld/model voor de leerling door het sociaal competente gedrag voor te leven. Het modelgedrag van de leerkracht is een onderdeel van de krachtige leeromgeving („modeling“). In een krachtige leeromgeving wordt, volgens de principes van „actief, passend, echt en samen“, een veilig leef- en leerklimaat ontwikkeld waarin wordt gewerkt aan het oplossen van problemen. Dit gebeurt door:

- Ieder te leren reflecteren
- Samenwerking in het zoeken naar oplossingen te stimuleren
- Bewust aandacht te schenken aan het omgaan met verschillen (respecteren van elkaar)
- Leerlingen zelfstandig hun conflicten laten oplossen en hen verantwoordelijkheid te geven voor het omgaan met conflicten
- Het bespreken van onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- In elke groep wordt aandacht besteed aan het omgaan met elkaar en worden de groepsregels om pesten te voorkomen samen met de kinderen gemaakt, vastgesteld en ondertekend.
- Het voorbeeld van de leerkrachten en de ouders. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.
- Medeleerlingen te wijzen op hun verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Het pestprotocol van de Archipel is te vinden op de website:

<https://www.archipelschool.nl/wp-content/uploads/2016/02/Pestprotocol-1.pdf>

6. Kwaliteitszorg

Onze missie, beloften en ambities geeft de gezamenlijke visie van De Haagse Scholen op goed onderwijs weer. Naast de deugdelijkheidseisen van de Inspectie van het Onderwijs vormt dit het uitgangspunt voor ons kwaliteitszorgbeleid.

Kwaliteitszorg gaat voor ons niet alleen over monitoring, verdere verbetering en verantwoording afleggen over onderwijskwaliteit. Het gaat ook om ontwikkeling en samen nieuwe dingen leren. Juist hier liggen kansen voor meer onderwijskwaliteit op de langere termijn. Deze opvattingen komen terug in ons kwaliteitszorgsysteem. We monitoren, verbeteren en borgen de verschillende aspecten van kwaliteit. Hiervoor hanteren we een bovenschools kwaliteitskader met eisen aan het onderwijs. Dit is gebaseerd op de deugdelijkheidseisen van de Inspectie van het Onderwijs en onze eigen ambities. Daarin staan ontwikkeling, innovatie en samen leren centraal. We gebruiken verschillende instrumenten van kwaliteitszorg, op schoolniveau en bovenschools. Deze instrumenten brengen allerlei soorten data en kwalitatieve informatie over kwaliteit in beeld. Het beeld dat deze instrumenten schetsen is bedoeld als input voor de dialoog over de kwaliteit en ontwikkeling van scholen en bestuur.

Op de Archipel gebruiken we Cito Leerling in beeld en bij de kleuters Cito Kleuter in beeld als leerlingvolgsysteem. Twee keer in het jaar door het afnemen van de centrale midden- en eindtoetsen kijken we hoe de leerlingen en de groepen zich hebben ontwikkeld. Na de centrale toets momenten worden de uitkomsten in 20-minutengesprekken met de directeur, intern begeleider en groepsleerkracht(en) besproken en gebaseerd hierop interventies op de groep/ leerlingen gezet. Hiernaast bespreken we de schoolresultaten, de trendanalyse en stellen samen met het team ambities op voor het eind van het schooljaar. Met de eindtoetsen herhalen we dit proces en kijken we of we de schoolambities hebben gehaald. De Archipel heeft in het schooljaar 2022-2023 de signaleringswaarde 2.2, wat inhoudt dat er van onze leerlingen meer wordt verwacht dan de scholen met een hoger signaleringswaarde. Wij zitten ruim boven het landelijk gemiddelde. De eigen gestelde doelen voor het schooljaar 2022-2023 hebben we behaald.

7. Personeelsbeleid

Meerjarig HR-beleid

De uitgangspunten voor ons meerjarig HR-beleid zijn allereerst onze missie, beloften en ambities. We willen onze leerlingen voorbereiden op de wereld van morgen. Met eigentijds en toekomstgericht onderwijs, dat continu in ontwikkeling is. De zes beloften die we doen aan kinderen en hun ouders zijn daarbij een leidraad. Daarmee leggen we de lat hoog, in een tijd dat het lerarentekort de kwaliteit van het onderwijs onder druk zet en de werkdruk toeneemt. Een helder meerjarig HR beleid, dat inspeelt op deze uitdagingen maar ook onze ambities niet uit het oog verliest, was nog nooit zo belangrijk. Het behouden, werven en opleiden van voldoende bekwame leerkrachten staat voorop. En we kijken of we ons onderwijs anders kunnen organiseren om het lerarentekort zoveel mogelijk te beheersen en de kwaliteit van het onderwijs verder te verbeteren. De komende jaren richt het meerjarig HR-beleid zich dan ook op: het beheersen van het lerarentekort, anders organiseren, opleiden en ontwikkeling professionele cultuur, verzuim en de invulling van de HR functie (*bron: meerjarig HR-beleid De Haagse Scholen*)

Bevoegdheid

In lijn met het meerjarig HR-beleid willen wij kwalitatief goed onderwijs bieden door goede medewerkers binnen te houden en te halen. Het uitgangspunt binnen de Haagse Scholen is dat alle leerkrachten bevoegd zijn. Het lerarentekort is hierbij een enorme uitdaging. Desondanks stellen wij ook aan nieuwe leerkrachten de eis dat zij over een onderwijsbevoegdheid voor het primair onderwijs beschikken of, indien zij als zij-instromer zijn aangesteld, binnen twee jaar na aanstelling deze bevoegdheid behalen.

Professionalisering

Binnen onze organisatie is het onderhouden en versterken van de bekwaamheid door professionele ontwikkeling van de medewerkers van groot belang. Tijdens deze schoolplan periode is er extra aandacht voor digitale vaardigheden en digitale veiligheid op de scholen. Activiteiten die de professionele ontwikkeling ondersteunen zijn o.a. opleiding, (persoonlijke) ontwikkeling en kennisdeling in gezamenlijkheid binnen de school, tussen de scholen, op bestuursniveau en bovenbestuurlijk. Leren vindt veelal met elkaar en binnen de school plaats bijvoorbeeld in de vorm van teamleren, werkplekleren, collegiale consultatie en lesson study. Individuele opleidingswensen passend bij de realisatie van de organisatiedoelstellingen worden

Het lerarentekort laat zich ook op de Archipel voelen. We hebben teamleden in huis die met de juiste begeleiding veel hebben bereikt. We zijn verder aan het investeren in zij-instromers, onderwijsassistenten en lerarenondersteuners die voor de klas willen. Naast de bekostiging voor 'startende leerkrachten en directeuren' zetten we reserves van de school in om

studieverlof te verlenen en hun studie te bekostigen. Hiermee faciliteren we de mogelijkheid om de studie financieel te ondersteunen en ruimte/ tijd te creëren om de studie naast hun werk te kunnen volgen. Hiernaast krijgen de onbevoegde teamleden coaching en begeleiding op school. We werken samen met andere DHS scholen om expertise met elkaar te delen. Zo zetten we voor het schooljaar 2023-2024 een jonge kind specialist op de begeleiding van de onderbouw en een interne coach voor de begeleiding van de midden en bovenbouw.

Betreft onderwijsontwikkeling zitten we in een verbetertraject rekenen en zullen de teamleden in de klas de begeleiding op didactisch vlak krijgen.

In de verdeling van de formatie worden de bevoegde leerkrachten gekoppeld aan een niet bevoegde leerkracht als duo collega's.

Bij de overheid is het mogelijk om een subsidie voor 6 maanden voor een zij-instromer aan te vragen. DHS heeft in overleg met de schooldirecteuren die hoge reserves hebben een potje gecreëerd om bij te dragen aan het opleiden van zij-instromers voor twee jaar, zonder dat het drukt op de formatiekosten van de scholen. Hiermee worden de kandidaten opgeleid en kunnen bij elk DHS school met een vacature geplaatst worden na het afronden van het traject. De Archipel doet hierin mee indien er geschikte kandidaten voor het traject zich hiervoor aanmelden. Gezien veel mensen zich verkijken op het proces laten we ze eerst meedraaien of nemen we ze aan als lerarenondersteuners zodat ze kunnen ervaren of onderwijs echt is waar ze voor willen kiezen.

Hiernaast bieden we ruimte voor bevoegd personeel de ruimte voor professionalisering en stimuleren het leren en kennis met elkaar te delen. Tijdens de gesprekkencyclus geven de leerkrachten aan waarin ze zich verder willen ontwikkelen. Het is nu balans zoeken in wat de ervaren leerkrachten nodig hebben om voldoende uitdaging te krijgen en voldoening te hebben in hun werk. We blijven in gesprek met elkaar.

De kennis op het gebied van digitale vaardigheid varieert binnen het team. Over het algemeen hebben we ICT vaardige teamleden. In het jaar 2024-2025 gaan we meer ruimte creëren voor de behoeften en kijken wat voor collectieve aanbod op DHS niveau aangeboden kan worden.

Als teamleden hebben we met elkaar afgesproken dat we meer gebruik willen maken van elkaars expertise en bij elkaar in de klas gaan kijken. Ook gaan we kijken of we de kwaliteiten van elkaar op een effectieve manier kunnen inzetten en benutten. We kunnen hierbij denken aan: een crea les geven in een andere groep en je collega een les Engels laten geven in je eigen groep.

In het professioneel statuut staat aangegeven welke afspraken we hebben staan betreft begeleiding, studie, vergadercyclus e.d. Zie bijlage 4.

Sponsorbeleid:

Onze school volgt de richtlijnen van het Convenant scholen primair onderwijs en voortgezet onderwijs en sponsoring. Zie voor meer informatie: [Convenant Scholen primair en voortgezet onderwijs en sponsoring 2020-2022 | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

8. Partners van de school

Beschrijf hier met welke partners de school samenwerkt om de ontwikkeling van de leerling zo optimaal en breed mogelijk te laten verlopen.

Denk hierbij aan:

- *Ouders*
- *Collega-scholen binnen en buiten ons bestuur*
- *Voorschool en kinderopvangorganisaties*
- *Jeugdhulp en jeugdzorg*
- *Tussenschoolse opvang*
- *Naschools aanbod*
- *SPPOH*
- *Culturele partners*
- *IKC, KC*
- *Voortgezet onderwijs*
- *Partners in de wijk*
- *Enz.*

Beschrijf hierbij ook beknopt welke ontwikkeling jullie als school voor ogen hebben, vanuit jullie gestelde missie en visie, op hoofdlijnen voor de komende vier jaar.

Denk hierbij aan de grotere speerpunten aangezien de uitwerking hiervan in concrete doelen in de jaarplannen plaats zou moeten vinden.

9. Lange termijn ontwikkelingen - meerjarenplanning

In de onderstaande tabel is samengevat welke speerpunten wij hebben benoemd vanuit onze missie en visie om nog beter aan te kunnen sluiten bij de ontwikkeling van onze leerlingen. Tevens is in de tabel terug te vinden in welk schooljaar de benoemde speerpunten terug te vinden zijn in de jaarplannen waarmee we de prioritering aangeven.

	Speerpunten	Beoogde resultaten	Schooljaar (welk jaarplan)
Onderwijskundig beleid			
Leerdoelgericht leren	Implementatie MijnLeerlijn	Zichtbaar maken Doorgaande leerlijn	2023/ 2027
Rekenen			2023-2024
Taal			2024-2025
Didactisch handelen	Verbetertraject rekenen	Leerproces van lng. Verbeteren. Effectieve lestijd.	2023-2024
Burgerschap	KWINK- MijnLeerlijn	Zichtbaar maken	2024-2025
ICT	ICT beleid	aanscherpen	2023-2024
Meertaligheid	Professionalisering personeel	In eigen groepen zelf kunnen oppakken	2025-2026
STEAM(?)	Talenten/ techniek/ kunstzinnige vorming	Inbedden in een doorgaande leerlijn	2026-2027
Inhoud van ons onderwijs	Leerdoelgericht werken Spelend leren- ob	Zichtbaar maken wat de leerlingen hebben geleerd. ontwikkelen	2023-2027 doorlopend
Zorg en begeleiding	Inclusief onderwijs	voortzetten	
Kwaliteitszorg		voortzetten	
Personeelsbeleid			
	Investeren in het opleiden van onbevoegd personeel		
	Professionalisering bevoegd personeel	Ontwikkeling/ uitdaging	2023-2027 doorlopend
	Investeren in het opleiden van kleuterleerkrachten		2023-2027 lopend

10. Lijst met bijlagen

- *Bijlage 1: SOP*
<https://www.archipelschool.nl/wp-content/uploads/2022/03/SchoolOndersteuningsProfiel-OBS-Archipel-2021-2025-1.pdf>
- *Bijlage 2: Sociale veiligheidsplan 2021-2022 (hernieuwde versie wordt in 2023-2024 voorgelegd aan de MR)*
- *Bijlage 3: Oplegger Burgerschap*
- *Bijlage 4: Professioneel Statuut*

Sociaal Veiligheidsplan

Obs Archipel

2021-2022

OBS Archipel
Atjehstraat 31
2585 VG Den Haag

Inhoud

Inleiding.....	36
1. Samen zorgen voor veiligheid	37
Visie en ambitie	37
Sociale veiligheid	26
Gedragsregels.....	26
2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's.....	40
Veiligheidsbeleving.....	40
Incidentenregistratie	40
Leren van incidenten	40
Analyse en aanscherpen.....	41
Monitoren mogelijke risico's (RI&E).....	41
3. Scheppen van voorwaarden	42
Beleggen van taken	42
Samenwerken met partners buiten de school	42
Samenwerken met alle betrokkenen als partners	43
4. (Pedagogisch) handelen	44
Pedagogisch vakmanschap.....	44
Pedagogisch klimaat.....	44
5. Preventieve activiteiten, signaleren en effectief handelen	46
Voorkomen en tegengaan van pesten	46
Actief burgerschap en integratie.....	46
Grensoverschrijdend gedrag	46
Calamiteiten	47
Bijlagen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Inleiding

Veiligheid (fysiek en sociaal) is een belangrijke voorwaarde voor kinderen en volwassenen om te komen tot leren/ functioneren en persoonlijke ontwikkeling. Obs Archipel heeft een grote verantwoordelijke taak om deze veilige omgeving te realiseren en te garanderen. In dit document geven we een beeld van het beleid dat onze school voert om een veilig klimaat te creëren en te borgen.

Het sociaal veiligheidsplan van OBS Archipel is samengesteld door en voor de school. Leerlingen, ouders en het team zijn hierbij betrokken.

In het sociaal veiligheidsplan van de Archipelschool komen de volgende onderwerpen terug:

1. Samen zorgen voor veiligheid
2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's
3. Scheppen van voorwaarden
4. (Pedagogisch) handelen
5. Preventieve activiteiten, signaleren en effectief handelen

Şirvan Kopar

Directeur Obs Archipel

1. Samen zorgen voor veiligheid

Visie en ambitie

Worden wie je bent!

Waar staan wij voor?

- ✓ Onderwijs dat zich richt op ieders eigenheid en te worden wie je bent.
- ✓ Onderwijs dat zich richt op samen zijn en verantwoordelijkheid nemen en geven.
- ✓ Onderwijs dat uitgaat van intrinsieke motivatie en samen nieuwsgierig zoeken naar de passende uitdaging die zelfvertrouwen geeft, trots en lef vanuit eigen talenten.

Als je op onze school zit dan mag je er op rekenen/beloven wij jou:

- ✓ Dat je je welkom voelt op onze school.
- ✓ Dat je de ruimte krijgt om met plezier te ontdekken en te ontwikkelen wie je bent.
- ✓ Dat je de dingen doet die bij je passen, die je kunt en waar je in gelooft.
- ✓ Dat je trots bent op jezelf.

En wij beloven jou:

- ✓ Een veilig en open leerklimaat waarin je weet waar je aan toe bent.
- ✓ Oprechte betrokkenheid bij jouw welbevinden.
- ✓ Dat we samen zoeken samen naar passende uitdagingen.
- ✓ Dat wij onze uiterste best zullen doen dat je naar een school gaat die bij jou past.

We willen een school zijn waarin kinderen zich kunnen verwonderen. En waar kinderen met plezier naar toe gaan in een veilig en positief klimaat. Zodat ieder kind de kans krijgt zich te ontwikkelen en te groeien. Worden wie je bent!

Zelfstandig werken

Op de Archipelschool wordt gewerkt met klassikale momenten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen taken waarin kinderen lesstof zelfstandig verwerken en taken waarin kinderen gestimuleerd worden om meer zelf ontdekkend te leren.

Het aanbod van het werk dat kinderen zelfstandig maken, is in principe geschikt voor groepen kinderen met (waar nodig) een aanpassing op niveau. Bij het samenstellen van het werk dat kinderen zelfstandig maken, wordt rekening gehouden met het verschil in niveau en het tempo van kinderen. Hierdoor raken kinderen niet gefrustreerd door een te hoog of te laag tempo of door te moeilijke of te makkelijke leerstof.

De leerweg

Leerkrachten en intern begeleider dragen zorg voor een goede opbouw van de leerstof (leerlijn), om te voorkomen dat er hiaten in de cognitieve ontwikkeling van kinderen ontstaan. Leerkrachten stellen tussen- en einddoelen vast. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt in 'niveaugroepen', zodat voor alle leerlingen de tussen- en einddoelen realistisch, haalbaar en uitdagend zijn. Door voldoende kennis van de methodes en hun relatie tot de tussen- en einddoelen, zijn de leerkrachten in staat deze te vertalen naar concrete lesdoelen. Deze lesdoelen zijn niet alleen voor de leerkrachten, maar ook voor de leerlingen helder.

Niveaugroepen en leerstrategie

Om tegemoet te komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen in de groep, worden er in het groepsplan leerlingen met dezelfde onderwijsbehoeften geclusterd. Leerkrachten kunnen op deze manier effectieve instructie geven, aangepast aan een specifiek cluster.

Verlengde instructie wordt gegeven als de overige kinderen zelfstandig aan het werk zijn. Tijdens de instructie geeft de leerkracht uitleg, passend bij de leerstrategie en de mogelijkheden van de specifieke groep kinderen.

Indien de onderwijsbehoefte van een leerling hier aanleiding toe geeft, kan er gekozen worden om een leerling voor een bepaald vak een individuele leerlijn te geven. In overleg met de intern begeleider wordt bepaald welke leerstof en leerdoelen voor een dergelijke leerling voor een bepaalde periode centraal staan. Voorwaarde is dat bovengenoemde leerlingen goed in staat zijn om zelfstandig de aangeboden leerstof (aangepast op niveau, leerstijl en leertempo) te verwerken. In uitzonderlijke gevallen kan deze leerlijn los staan van de regulier gehanteerde lesmethode. De beslissing hiertoe wordt samen met ouders genomen in de Interne Zorg Commissie.

Werkplek

Kinderen hoeven niet uitsluitend in het klaslokaal te werken. Wij willen kinderen stimuleren een groeiend eigenaarschap te ontwikkelen van hun eigen leerproces. Onderdeel hiervan is het bewust zijn van hun eigen leerstijl en besef van taakgerichtheid. Voor het verwerken van lesstof of het werken aan zelfstandige taken, worden de leerlingen uitgenodigd om ook van de gang en de onderwijswerkplaats gebruik te maken. Het werken buiten het lokaal brengt een bepaalde mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheidsgevoel met zich mee, dat (met hulp van de leerkracht) alle kinderen leren ontwikkelen.

Tutoren

Er wordt veel aandacht besteed aan samenwerkend leren. Een belangrijk onderdeel van onze onderwijsvisie is het werken met tutoren. Leerlingen uit de bovenbouw helpen twee keer per week op een afgesproken tijd jongere leerlingen bij alle mogelijke opdrachten en activiteiten. De coördinatie van het tutoren ligt in handen van de intern begeleider, de verdeling van de leerlingen gebeurt in samenspraak met de leerkrachten.

Naast de vaste tutor-momenten wordt er in alle klassen in meer of mindere mate gebruik gemaakt van 'maatjes'-leren. Door het samenstellen van duo's of kleine groepen, leren kinderen van en met elkaar. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de talenten van leerlingen en het besef dat 'aangeboren' of 'aangeleerde' vaardigheden ook geleerd kunnen (en moeten) worden aan leerlingen die zich de vaardigheden nog minder eigen hebben gemaakt. Het maatjes-leren en het tutoren bevorderen het competentie- en verantwoordelijkheidsgevoel van onze leerlingen. Daarnaast bevordert het sociale aspect van samenwerkend leren de sfeer in school en draagt bij aan een veilig pedagogisch klimaat.

Reflectie op de eigen leerresultaten

Vanaf het allereerste begin leren kinderen op de Archipelschool te reflecteren op het werk dat zij maken/gemaakt hebben. Wij willen dat kinderen zich verantwoordelijk voelen voor het werk dat zij maken. Vooral in de bovenbouwgroepen kijken kinderen bepaalde taken zelf na, waarna de kinderen worden uitgenodigd op het eigen werk te reflecteren. Leerlingen die moeite hebben met het dragen van verantwoordelijkheid, worden door de leerkracht en/of intern begeleider hier extra in ondersteund. Door leerlingen eigenaar te maken van hun eigen leerproces, wordt het dragen van verantwoordelijkheid vergemakkelijkt.

Sociale veiligheid

In onze visie op sociale veiligheid is het van belang dat iedereen in zijn/ haar waarde wordt gelaten. Mocht het zo zijn dat er conflicten zijn tussen kinderen dan wordt altijd de ruimte genomen om dit met elkaar uit te praten. Schuldige(n) en slachtoffer(s) krijgen evenveel ruimte, alle ruimte die op dat moment nodig is.

Dit uit zich in een veilig pedagogisch klimaat. Ook vanuit de onderwijsinspectie wordt dit gezien, blijkt uit eerdere inspectierapporten.

De cultuur op school is familiair. Dit betekent dat men voor elkaar zorgt en eventuele conflicten met elkaar oplost. Indien dit niet zelf lukt worden leerkrachten of tutoren ingeschakeld. Dit is een grote kracht van de school.

De overblijf wordt door school gefaciliteerd. De uitvoering is in handen van een externe partner. Er is nauw contact tussen de TSO-coördinator en de directie. Er is door de TSO coördinator een leerlingengroep samengesteld om tevredenheid vanuit leerlingen te polsen en bij te stellen naar verwachting van de leerlingen.

De leerlingenraad binnen de school houdt dit ook in de gaten en geven tijdens de vergaderingen aan indien hier behoefte aan is.

In het schooljaar 2021-2022 wordt het beleid Sociaal Emotioneel Leren (SEL) herijkt. In verband met het niet meer te verkrijgen SEL methode die op de Archipel wordt gebruikt is er een werkgroep SEL opgericht om een voor de Archipel geschikte methode te onderzoeken en aan het team voor te leggen. Voorwaarde is dat de methode een doorlopende lijn bevat van groep 1 t/m 8 en aandacht geeft aan gedrag en pesten. Wij verwachten in het schooljaar 2022-2023 hiermee te kunnen starten.

Gedragsregels

Binnen de school ligt de nadruk op een sociaal veilige omgeving. We leren de kinderen aan om voor elkaar te zorgen en we spreken duidelijk naar elkaar uit wat we van elkaar verwachten. Zo worden er aan het begin van ieder schooljaar met de hele klas nieuwe groepsregels opgesteld. We gaan in op 'hoe willen we dat we met elkaar omgaan'.

De regels binnen de school kunnen nog wat breder worden getrokken. Zodat we, ook binnen het team, met elkaar spreken over de verwachtingen. En elkaar op een fijne manier aan kunnen spreken. Deze verwachtingen concreet maken en met elkaar scherp en werkbaar houden.

Een actiepoint hierbij is dat we met het team de gedragsregels opnieuw samenstellen en met elkaar naleven. Hierbij willen we waken voor te veel protocollen. Een aantal duidelijke basisafspraken en met elkaar in gesprek blijven gaan. Het team, de ouders en de leerlingen.

Er zijn veel ongeschreven regels. Nodig is dat we de komende tijd de documenten die we hebben updaten en waar nodig aanvullen met nieuwe en actuele thema's.

Wat belangrijk wordt gevonden in de school, is dat er ook 'vrijheid' blijft. Binnen een bandbreedte. Hoe doen we dit, samenvattend; 'alle neuzen dezelfde kant op, kaders stellen waarbij ruimte blijft voor eigen invulling, elkaar hierin scherp houden (elkaar aanspreken) en borgen'.

2. Inzicht in veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's

Veiligheidsbeleving

Wij bieden op school een veilig pedagogisch klimaat. Maar hoe weten we dit? We meten onze veiligheidsbeleving periodiek. Dit doen wij door middel van:

- Medewerkertevredenheidsonderzoeken / QuickScan vanuit de RI&E
- Oudertevredenheidsonderzoeken
- Leerlingentevredenheidsonderzoeken

De onderzoeken geven aan dat de school veilig is en voelt. Er wordt geen geweld ervaren en pesten komt eigenlijk weinig voor. Indien het voorkomt wordt het pestprotocol ingezet (zie hiervoor bijlage 3). Met de hulp van bemiddelaars, leerkrachten en de intern begeleider. Dit wordt als positief ervaren.

Leerlingen weten waar ze terecht kunnen als er iets vervelends gebeurt. De leerkrachten zijn het eerste aanspreekpunt. Zo nodig kunnen leerlingen ook bij de intern begeleider terecht. Zij is vertrouwenspersoon in de school.

Op het groene speelplein zijn een aantal hoeken waar kinderen zich aan het zicht kunnen onttrekken. Het team weet dit en gaat hier bewust mee om. Van de TSO medewerkers wordt ook geacht dat hier rekening mee wordt gehouden met het verdelen van toezicht taken onder TSO medewerkers.

Het buitenspelen (en tijdens de overblijf) heeft continu de aandacht. De overblijf heeft leerlingenvetegenwoordigers gevraagd om mee te praten zodat verbetering kan plaatsvinden.

Incidentenregistratie

Er is een incidenten registratiemap in het directiekantoor. De afspraak is dat teamleden en de overblijf coördinator incidenten registreren in de map. Ook worden incidenten opgenomen in het leerlingendossier in ESIS.

De directie wordt regelmatig door de coördinator van de overblijf geïnformeerd (mocht deze plaatsvinden) over incidenten tijdens de overblijf. Indien nodig worden acties uitgevoerd. Dit gebeurt in eerste instantie door de overblijf, maar altijd in overleg met de directie.

Welke incidenten registreren?

- Een ongeluk waarbij een arts of ziekenhuisbezoek bij nodig is.
- Fysiek geweld dat letsel tot gevolg heeft;
- Fysiek geweld waarbij wapens gebruikt zijn;
- Seksueel misbruik;
- Grove pesterijen;
- Discriminatie (onder meer naar ras, geslacht en homodiscriminatie);
- Bedreigingen;
- Vernieling of diefstal van goederen;
- Drugs (onderscheiden naar bezit, gebruik en verkoop).

Leren van incidenten

Wij leren van incidenten en houden zicht op:

- De rol van betrokkenen (leerlingen, ouders, leerkracht/team, contactpersoon, intern begeleider, vertrouwenspersoon, directie);
- Het (pedagogisch) handelen voorafgaande aan en naar aanleiding van een incident;

- De lijnen die hierbij gevolgd zijn binnen de organisatie van de school.

Analyse en aanscherpen

Het team zorgt goed voor elkaar. Het welbevinden staat voorop. Ook als het gaat om veiligheid en als deze in het gedrang komt. Afspraken hierover staan niet op papier, maar in de praktijk weet men elkaar te vinden en is er vertrouwen. Het team vindt het belangrijk om voorkomende incidenten met elkaar te bespreken. Men houdt elkaar op de hoogte van wat er speelt bij de kinderen (in de klas, in de gezinnen) en in de school. Een voorbeeld van zo'n ongeschreven afspraak is om bij het naar huis gaan na een schooldag bij elkaar aan te geven dat je weg gaat. Met elkaar voor elkaar zorgen. Dit houden we onderling scherp.

Monitoren mogelijke risico's (RI&E)

Vanuit de RI&E hebben we een plan van aanpak opgesteld. Hierin staan de risico's c.q. knelpunten op prioriteit aangegeven. Dit plan van aanpak wordt besproken met de preventiemedewerker en teruggekoppeld aan het team.

3. Scheppen van voorwaarden

Beleggen van taken

Het bieden van sociale veiligheid vraagt van een school behalve het treffen van maatregelen om sociale onveiligheid tegen te gaan ook een bepaalde inrichting met werkprocessen die bijdragen aan een sociaal veilig, pedagogisch klimaat. Daarbij wordt expliciet hoe naast vakinhoudelijke inzet, aandacht wordt besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.

De directeur is het aanspreekpunt en eindverantwoordelijk voor sociale veiligheid binnen de school. Kaders en lijnen worden uitgezet samen met de intern begeleider en de invulling wordt besproken en opgepakt met het hele team. Middels bordsessies en in teamvergaderingen wordt in het team gesproken of het pedagogische en sociale veiligheidsbeleid nog voldoet. Bestaande protocollen worden binnen de geldende termijn herijkt.

De intern begeleider heeft hierin een centrale rol. Indien er externe expertise nodig is om het team, de kinderen en of ouders te ondersteunen, wordt deze ingeschakeld.

Middels de medezeggenschapsraad (MR) zijn ouders en personeel betrokken bij het beleid van de school. De MR oefent invloed uit op het schoolbeleid. Dit doet de MR in onderling overleg in de school met zoveel mogelijk betrokkenen. De MR heeft een ondersteunende en adviserende rol in de overleggen met de directeur. Verder heeft de MR instemmingsbevoegdheid als het gaat om vaststelling of wijziging van regels op het gebied van het veiligheids-, gezondheids- en welzijnsbeleid, voor zover niet behorend tot de bevoegdheid van de personeelsgeleding. Ook heeft de MR instemmingsbevoegdheid als het gaat om de vaststelling of wijziging van de voor de school geldende klachtenregeling.

Er is een leerlingenraad op school. Leerlingen (een jongen en een meisje) uit de groepen 6, 7 en 8 vertegenwoordigen hierin de hele school. De leerlingenraad komt om de 6-7 weken bij elkaar met de directeur en elke week met een leerkracht die hen in hun werkzaamheden begeleidt. De leerlingenraad geeft bij de directie aan waar zij graag verandering/ verbetering in willen zien. De aandachtspunten worden besproken en het thema waar zij zelf aan kunnen bijdragen en invloed op kunnen hebben werken ze uit. Hier wordt ook voor gezorgd dat zij volgens de 'lerende organisaties' principes van Peter Senge werken. Elke week komt een leerling aan de beurt om voor te zitten. Dit om de verantwoordelijkheidsgevoel en eigenaarschap te proeven en te leren. Zo komt de veiligheid ook aan de orde en gepolst bij de leerlingen. Er wordt ook gezorgd dat de Ouderraad deel neemt aan een aantal leerlingenraad bijeenkomsten zodat er gekeken wordt of er samenwerkingsmogelijkheden / ondersteuning vanuit ouders bij nodig is.

Het bestuur van DHS heeft als overkoepelend orgaan een aantal protocollen opgesteld die door alle scholen van DHS gevolgd worden, zie hiervoor bijlage 11 en verder.

Samenwerken met partners buiten de school

De school heeft contacten met de vertrouwenspersoon van DHS, het Centrum Jeugd en Gezin, de leerplichtambtenaar en Veilig Thuis. Bij deze instanties kan de school het nodige advies inwinnen.

De contacten met de wijkagenten zijn gelegd. In samenwerking met de wijkagent zien we dat de hangjongeren nauwelijks na schooltijd op het schoolplein te zien zijn. Ook de buurt is hierover geïnformeerd en gevraagd om bij klachten de politie te bellen. Jeugdagent komt ook regelmatig de school binnen en maakt een praatje met teamleden en/of leerlingen.

Onze school staat in een smalle straat met een duidelijk gemarkeerde schoolzone. Toch komen er nogal eens gevaarlijke situaties voor op momenten dat kinderen worden gebracht en gehaald. Dubbel parkeren en kinderen die op de stoep fietsen zijn veel voorkomende situaties. Hierbij valt op dat men onvriendelijk naar elkaar kan zijn. Buren hebben last van het verkeer tijdens de start en eindtijd van de school. School attendeert de ouders regelmatig op gevaarlijke situaties. Hier wordt ook door buurtbewoners om gevraagd. De school, de buurt en de gemeente trekken gezamenlijk op qua veiligheid voor de school, verkeer en oversteken. Er is op verzoek van de school door de gemeente een 'schoolzone' aangelegd. Deze draagt bij aan de veiligheid in de straat.

Samenwerken met alle betrokkenen als partners

Wij vinden het belangrijk om samen te werken met alle betrokkenen rondom onze school. De OR en de MR zijn de belangrijkste organen waar ouders direct betrokken zijn betreft ouderparticipatie, betrokkenheid en schoolbeleid. De BSO (meerdere) en TSO vraagt om goed overleg en afstemming met elkaar.

Ouders zijn iedere ochtend welkom om tot 09.00 uur met elkaar koffie te drinken. Ouders leren elkaar kennen en gaan met elkaar en met de directie in gesprek. Hierdoor kunnen de lijntjes kort gehouden worden. Met een coronajaar achter de rug zien we dat de deelname minder is geworden.

Ouders kunnen via ons communicatieportal Social Schools vragen stellen/ berichten sturen, in de ochtend de directeur aanspreken op het plein of na schooltijd binnenlopen bij de leerkracht. De zichtbaarheid en toegankelijkheid van directie en teamleden vinden we belangrijk.

Tijdens corona was zichtbaarheid extra belangrijk (nieuwe directie) en heeft bijgedragen om contact te kunnen maken met ouders. De informele korte gesprekken leveren veel informatie op en wat er bij ouders op dat moment leeft. Zo hebben we tijdens een coronajaar ervaren dat er verschillende gevoelens bij zijn komen kijken zoals angst voor besmetting, kwetsbaarheid, risicogroep, afstandsonderwijs, frustratie etc. en hoe hiermee om te gaan. Door middel van berichten hebben we geprobeerd om de ouders in het proces mee te nemen toen ze het schoolgebouw en het plein niet op mochten. Meerdere ouders hebben aangegeven dit gewaardeerd te hebben. Ook hebben ouders kunnen aangeven waar zij nog meer informatie over zouden willen ontvangen van school. Dit is ook meegenomen in de nieuwsbrieven naar ouders.

De school handelt volgens de richtlijnen van het RIVM en PO-Protocol. De uitvoerbaarheid van de maatregelen en veiligheid van medewerkers en leerlingen staan voorop.

4. (Pedagogisch) handelen

Pedagogisch vakmanschap

Binnen de school hoort het tijdig signaleren van problemen en van grensoverschrijdend gedrag (waaronder pesten) en daarop adequaat ingrijpen, bij ons veilige schoolklimaat.

Het uitdragen van normen en waarden is een verantwoordelijkheid van iedere leerkracht en zijn of haar voorbeeldgedrag is daarbij cruciaal. Leraren helpen leerlingen vormings- en opvoedingsdoelen te bereiken. Door pedagogisch handelen verbindt een leraar de persoonlijke, sociale en morele ontwikkeling van leerlingen met het cognitieve leren.

Binnen de school is de intern begeleider belangrijk als het gaat om sociale veiligheid. Mocht een leerkracht of leerling er niet uitkomen, dan is de intern begeleider het aanspreekpunt. Zij zorgt voor coaching en sturing op dit belangrijke thema als dat nodig is. Dit kan ook in samenwerking met de directeur.

Pedagogisch klimaat

Bij de start van ieder schooljaar maken de leerkrachten samen met de kinderen in hun groep afspraken over gedrag en omgangsvormen. Deze afspraken en regels zijn terug te vinden in het schoolplan en het jaarplan van de school.

Het is voor de leerkrachten duidelijk welke instanties ze wanneer in kunnen zetten. Ook is men op de hoogte van de te nemen stappen en welke afspraken daarbij horen.

Het pedagogische klimaat van de school is vertaald naar de klassensituatie:

- Het hanteren van duidelijke gedragsregels en grenzen, het aanleren van vaardigheden voor gewenst gedrag en het belonen van positief gedrag van individuele en groepen kinderen;
- Omgaan met de verschillen tussen kinderen door het bieden van maatwerk: het afstemmen van de onderwijsleersituatie op de ontwikkelingskansen van kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften;
- Effectieve instructiestrategieën, zoals: opdelen van de instructie in kleine stappen, kinderen meer mogelijkheden geven om te reageren op vragen, inbouwen van keuzemogelijkheden;
- Aandacht voor de eigen verantwoordelijkheid van kinderen en de betrokkenheid van kinderen bij de les.

Growth-Mindset is een belangrijk onderdeel die vanaf de onderbouw aandacht krijgt zodat leerlingen om kunnen gaan met maken van fouten en wat ervoor nodig is om verder te kunnen gaan in moeilijke situaties tijdens het leren. Fouten maken mag en hoort erbij. Hierdoor verwachten we dat leerlingen beter omgaan met hun leerproces en accepteren dat het niet altijd makkelijk zal gaan. Het groeien in zelfvertrouwen, uit kunnen- en mogen spreken en veilig voelen zijn hier verwachte ontwikkelingen die bijdragen aan een veilig gevoel en welbevinden op school.

We hebben nieuwe teamleden die dit schooljaar (2021-2022) zijn gestart op de Archipelschool waaronder ook startende leerkrachten, onderwijsassistenten met lesgevende taak en een zijinstromer die begeleiding nodig hebben. Hier is coaching op gezet. Dit vraagt ook begeleiding en samenwerking van de reeds werkende teamleden. Het team heeft onderling een grote betrokkenheid en de ruimte voor vragen om vakinhoudelijke hulp wordt gegeven indien nodig. Ook vraagt dit om in te zetten op teambuilding. Wat ook leidt tot het vergroten van de sociale veiligheid binnen het team.

De overheid heeft vanwege de corona pandemie veel geld vrijgemaakt voor de scholen om de vertragingen die binnen het onderwijs zijn ontstaan grondig aan te pakken. Hier hebben we eerst een

schoolscan gemaakt om in beeld te brengen waar de behoefte van de Archipel ligt. De schoolscan heeft laten zien dat de behoefte voornamelijk op het gebied van sociaal emotionele ontwikkeling ligt. Gebaseerd op de schoolscan en de schoolontwikkeling is het NPO plan geschreven. We hebben externe expertise ingezet om de sociaal emotionele ontwikkeling de nodige ondersteuning te kunnen bieden.

5. Preventieve activiteiten, signaleren en effectief handelen

Voorkomen en tegengaan van pesten

Binnen de school wordt hier vanuit de basis al goed op gelet. Pesten gebeurt gelukkig weinig. Het pestprotocol (bijlage 2) is aan het eind van het schooljaar 2017-2018 geactualiseerd en besproken in het team. Ook cyberpesten krijgt hierbij aandacht.

Actief burgerschap en integratie

Vanuit de visie op onderwijs 'Worden wie je bent', werkt het team actief aan burgerschapsvorming bij de leerlingen. Om hun inspanningen extra kracht bij te zetten, gericht op onderwijsontwikkeling en onderzoek, willen we het derde project (vrije keuze) die we op onze jaarplanning hebben staan elk jaar rond burgerschap inzetten (dit hebben we kort tijdens een teamvergadering besproken wat positieve eerste reacties heeft opgeleverd en zullen hier de eerst volgende teamvergadering een besluit over nemen. Dit project zal als doel beogen het inzicht van scholen in de leerresultaten op het terrein van 'burgerschap' (sociale en maatschappelijke kennis, vaardigheden en houdingen van leerlingen) te vergroten, bedoeld om de aansluiting van het onderwijs bij de leerbehoeften van leerlingen te bevorderen. Dat tegen de achtergrond van de vraag hoe het onderwijs gericht op bevordering van burgerschap in de praktijk zo goed mogelijk kan worden ingevuld.

In het schooljaar 2021-2022 wordt het beleid Sociaal Emotioneel Leren (SEL) door de werkgroep onder de loep gelegd. Vanwege het uitvallen (niet meer verkrijgbaar) van de huidige SEL methode wordt er gekeken naar een geschikte methode die school breed ingezet kan worden. Dit is een belangrijke basis, waarin voornamelijk de preventieve activiteiten aandacht hebben.

Signaleren en effectief handelen bij signalen van grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag vindt vaak plaats buiten het zicht van de leerkracht. Denk hierbij aan pesten in de onbewaakte ogenblikken, zoals het lopen van en naar de gym, tijdens de overblijf of als de leerkracht zich net even omdraait naar het smartboard.

Aan de sfeer in de groep en aan het gedrag van leerlingen merkt de leerkracht dat er iets niet in orde is:

- Wanneer een praatgrage leerling opeens heel stil is;
- Wanneer een leerling aan het eind van de les steeds aan het bureau van de leerkracht staat voor een kletspraatje;
- Wanneer er een broeierige sfeer in de groep hangt.

Er is niet meteen de vinger op te leggen wat er aan de hand is en het kan ook heel goed zijn dat het gevoel weer over waait.

In het pestprotocol staat helder beschreven wat signalen zijn en wat te doen. Als er signalen zijn, dan worden deze ook met collega's (en de intern begeleider) besproken. Samen wordt gekeken hoe het beste te handelen. In de klas, maar ook daarbuiten (bijvoorbeeld bij de overblijf).

Grensoverschrijdend gedrag

Het tijdig signaleren, begrenzen en aanpakken van grensoverschrijdend gedrag zorgt ervoor dat situaties niet escaleren en dat de gevolgen voor slachtoffers zo veel mogelijk beperkt worden.

Als leerlingen ongewenst gedrag vertonen, heeft een leerkracht, maar ook elke andere schoolmedewerker de taak in actie te komen. Welke actie volgt hangt af van de afspraken die hierover zijn gemaakt. Zie hiervoor het pestprotocol (bijlage 2).

In dit veiligheidsplan staan (als bijlagen) protocollen die gevolgd dienen te worden. Een protocol beschrijft de te volgen procedure, stuurt de beslissingen van een medewerker en geeft voor een specifieke situatie aan wie actie neemt, wat hij doet en op welke manier. Het is een concreet handelingsplan gebaseerd op de visie van de school.

Medewerkers wegen voortdurend af of gedrag van leerlingen nog toelaatbaar is, of een grens overschrijdt. Vaak is het niet zo zwart wit. De context van een situatie bepaalt hoe gedrag geduid moet worden. Met collega's deze afwegingen bespreken, helpt een medewerker om de grens tussen toelaatbaar en niet toelaatbaar makkelijker te bepalen en om er met elkaar een lijn in te trekken.

In het pestprotocol is vastgelegd dat we de manier waarop opgetreden is bij grensoverschrijdend gedrag bespreken met collega's en eventueel met ouders. Het betrekken van ouders levert meestal meer begrip en samenwerking op. Hieruit leren wij van elkaar en met elkaar.

Calamiteiten

Als er sprake is van een calamiteit kan dit impact hebben op het welbevinden van het team, de leerlingen, de ouders. Goede en snelle communicatie met het team, de leerlingen en ouders zorgt ervoor dat de onrust niet groter wordt. De directeur en de intern begeleider zijn hierbij het eerste aanspreekpunt. Zij gaan in overleg met de betrokkenen en maken afspraken met elkaar.

Indien nodig worden experts ingeschakeld die de school bijstaan en adviseren.

In het ontruimingsplan staat beschreven hoe er wordt gehandeld als er ontruimd moet worden. De ontruiming wordt tweemaal per schooljaar geoefend onder begeleiding van ons Bedrijfshulpverleningsteam (BHV-team).

Bijlage 3 Hoofdpijnen burgerschap en reflectievragen

Burgerschap in het primair onderwijs, van missie naar doelen. (Betrek ook partners KO, VVE etc.)

Sinds in 2006 de wettelijke verplichting kwam om aandacht te besteden aan burgerschapsvorming van leerlingen is er in toenemende mate aandacht voor de burgerschapscompetenties van leerlingen en de bijdragen die scholen daaraan leveren. Door de wetwijziging van 1 augustus 2021 komt het nog prominenter in beeld en is het uiteraard onderdeel van je schoolplan. Wie bepaalt dan waar het over gaat? En hoe ziet dat er dan uit? Onderstaande **hoofdpijnen burgerschap met reflectievragen** kunnen helpen bij de het in kaart brengen en beschrijven. De vragen zijn gesteld vanuit meerdere perspectieven: de school, de ouders en leerlingen, de verbinding met DHS en bijvoorbeeld de inspectie. Die samenhang is belangrijk. *Op de JIP pagina burgerschap meer info en hulpmiddelen.*

1. Burgerschapsonderwijs is gebaseerd op een visie

De schoolvisie op burgerschapsonderwijs is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het team. Concretisering van burgerschapsonderwijs vindt vooral plaats door het maken van afspraken over de opzet en activiteiten voor burgerschapsvorming. Als je weet waar het je uiteindelijk om te doen is, geeft dit richting in de dagelijkse praktijk.

Reflectievragen visie op burgerschapsonderwijs

- Wie zijn de leerlingen en ouders die onze school binnenkomen en wat betekent dat voor wat we de leerlingen willen meegeven aan competenties?
- Staat onderwijs per definitie gelijk aan burgerschapsvorming?
- Wat is de rol van de DHS beloftes?
- Welke visie heeft onze school op doelgericht en samenhangend burgerschapsonderwijs?
- Op welke manier geef ik de visie van de school concreet en herkenbaar vorm in mijn burgerschapsonderwijs?

2. Burgerschap bestaat uit sociale én maatschappelijke doelen

De sociale doelen van burgerschap betreffen kennis, vaardigheden en houdingen die leerlingen nodig hebben om zich in sociale situaties redzaam te gedragen. De maatschappelijke doelen betreffen de kennis, vaardigheden en houdingen om als burger deel uit te maken van en een bijdrage te leveren aan de Nederlandse maatschappij.

Reflectievragen sociale en maatschappelijke doelen:

- Welke vraagstukken en/of maatschappelijke gebeurtenissen hebben invloed op onze school en zijn aan te grijpen voor burgerschapsvorming?
- Wat is rol en invloed van de leerlingen hierop?
- Hoe ziet de verhouding sociale en maatschappelijke doelen van burgerschap eruit bij ons op school?

De Haagse Scholen Stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs

- Wat heb ik als leerkracht nodig om meer aandacht aan de maatschappelijke doelen van burgerschap te besteden

3. Burgerschapsonderwijs kent een samenhangend aanbod en een doorgaande leerlijn van groep 1 t/m 8

Burgerschapsonderwijs is op scholen een belangrijk onderwerp, maar kan op de meeste scholen wel verder ontwikkeld worden in de vorm van een leerlijn burgerschap en concrete leerdoelen voor burgerschapsvorming.

Reflectievragen leerlijn, leerdoelen en samenhangend aanbod

- Wat willen we de leerlingen leren gezien onze visie en context?
- Wat willen de kinderen zelf leren?
- In hoeverre ben ik op de hoogte van de doelen van burgerschap in mijn leerjaar en de doelen van het vorige en komende leerjaar?
- Op welke plekken in het curriculum van dit schooljaar besteed ik aandacht aan de doelen van burgerschap en hoe hangen deze doelen samen met de doelen van andere vakken?
- Wat heb ik nodig voor een samenhangend aanbod in een doorgaande leerlijn voor burgerschapsonderwijs?
- Hoe weet jij (als leerkracht, directeur, school) dat je bijdraagt aan burgerschapsvorming?

4. Bij burgerschap is de ontwikkeling van de leerling inzichtelijk

Ook 'leerresultaten' voor burgerschap moeten worden bijgehouden. Dit betreft met name vaardigheden (zoals sociale vaardigheden en samenwerken) en houdingen (bijvoorbeeld verantwoordelijkheidsgevoel en rekening houden met anderen). Maar ook intra persoonlijke aspecten (zoals zelfvertrouwen en zelfcontrole). Deze resultaten dienen als input om de lessen burgerschapsonderwijs aan te passen en ze actueel en doeltreffend te maken.

DHS heeft besloten dat alle scholen in het voorjaar het meetinstrument Burgerschap Meten afnemen in groep 7. Daarmee breng je in kaart wat leerlingen weten, kunnen en vinden op het terrein van burgerschap, het instrument 'meet' de burgerschapscompetenties van leerlingen. Afname duurt ongeveer een uur en je krijgt een heldere terugrapportage van de groep die het heeft ingevuld. Deze rapportage helpt je bij het ontwikkelen van beleid en het schrijven van je schoolplan.

Reflectievragen inzichtelijk maken leerresultaten

- Wat gaat goed en wat vraagt aandacht, schoolbreed, per groep en per leerkracht?
- Hoe gaan we met elkaar om binnen de school zodat leerlingen actief oefenen met basiswaarden en burgerschapscompetenties?
- Maken we op school de ontwikkeling van burgerschapscompetenties van leerlingen in de verschillende groepen inzichtelijk? Zo ja, op welke manier? Zo nee, wat heb ik nodig om de ontwikkeling van de burgerschapscompetenties van de leerlingen wel inzichtelijk te maken?

-
- In hoeverre hebben leerlingen zelf zicht en invloed op de ontwikkeling van hun burgerschapscompetenties?

Professioneel statuut, Concept format De Haagse Scholen (03-02-2023)

1. Doel professioneel statuut

Om als professional goed te kunnen functioneren in de klas en binnen het schoolteam is het belangrijk om helderheid te hebben over waar de ruimte zit om te beslissen over vakinhoud, vakdidactiek en pedagogiek. In het professioneel statuut worden daarom de afspraken vastgelegd, die de leraren en de schoolleiding van basisschool OBS Archipel samen hebben gemaakt over de wijze waarop de zeggenschap van leraren over hun vak wordt georganiseerd.

2. Kaders voor het professioneel statuut

De wet Beroep Leraar en Lerarenregister, die per 1 augustus 2017 van kracht is, heeft ook de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en de Wet Expertise Centrum (WEC) per die datum gewijzigd. In artikel 31.a van de WPO en de WEC wordt het beroep van leraar beschreven (zie bijlage).

Naast wet- en regelgeving vanuit de overheid wordt het organiseren van de zeggenschap van leraren gebaseerd op de ambities van de school en het ambitiestatement van het schoolbestuur.

In het professioneel statuut gaat het om de zeggenschap van de leraren. Dat is wat anders dan de medezeggenschap in het kader van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS). Er wordt geen nieuwe vorm van medezeggenschap gecreëerd. De al bestaande professionele zeggenschap van de leraar wordt expliciet gemaakt en in het professioneel statuut vastgelegd.

Het schoolbestuur blijft eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, voor het functioneren van de school en voor het personeelsbeleid. Ook het onderwijskundig beleid geldt als kader voor de zeggenschap van de leraar en is de eindverantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

3. Rollen, verantwoordelijkheden en verhoudingen

- Het professioneel statuut heeft betrekking op de samenwerking tussen professionals in de school.
- De leraar in het PO is een professional die zijn beroep bewust, verantwoord en met de benodigde vakbekwaamheid verricht.
- De leraar borgt samen met zijn collega's de kwaliteit van de beroepsuitoefening ten behoeve van het onderwijs en legt daarvoor intercollegiaal actief en ongevaagd verantwoording af. De leraar stelt zich in het team waarbinnen hij werkzaam is collegiaal op.
- De leraar is naast professional ook werknemer; hij dient zich te gedragen als goed werknemer en is o.a. verplicht zich te houden aan de aanwijzingen die door de schoolleiding worden gegeven.
- Het schoolbestuur en de schoolleiding ondersteunen de leraren in de uitoefening van de professie. De organisatie schept ruimte voor leraren om hun professioneel handelen te optimaliseren. De leraar investeert in dit proces door het op peil houden van zijn bekwaamheid en actieve deelname in het werkoverleg.

4. Professionele ruimte en zeggenschap van de leraar

Bij professionele ruimte gaat het om het zelf vorm en inhoud geven aan het eigen werk als leraar en lerarenteam binnen de afgesproken kaders (jaarplannen, schoolplan, ambitiestatement, visie, identiteit, wettelijke eisen e.d.). Dit professioneel statuut geeft helderheid waar deze ruimte zit zodat deze goed gebruikt kan worden.

Bij het organiseren van zeggenschap gaat het om het maken van afspraken over hoe het werkoverleg tussen leraren onderling en dat tussen leraren en schoolleiding eruit komt te zien.

- Op onze school geven wij hier als volgt invulling aan (ambitie):
  - De te hanteren pedagogisch-didactische aanpak op de school en de wijze waarop daar uitvoering aan wordt gegeven, waaronder de begeleiding van de leerlingen en de contacten met ouders, ligt vast in onze missie en visie. Deze zijn terug te vinden in ons schoolplan en jaarplan.
  - In de school werken we met protocollen voor bijvoorbeeld dyslexie en meer-begaafdheid. Deze vormen de leidraad voor een universele aanpak in de groepen.
  - De onderwijsbehoeften van onze leerlingen bepalen de inhoud van de lesstof en de middelen die de leerkracht daarvoor inzet. Leidraad hierbij zijn de leerdoelen vanuit de leerlijn voor de verschillende jaargroepen.
- De inhoud van de lesstof, de wijze waarop de lesstof wordt aangeboden en de middelen die daarbij worden gebruikt zijn verder uitgewerkt in het schoolplan.

Naast informele momenten zijn er ook verschillende formele momenten waarop wij met elkaar in gesprek gaan over onderwijsinhoudelijke onderwerpen. Het gaat daarbij o.a. om teamvergadering, team-/ bouwvergadering, vergadering week/ stuurgroep overleg (cyclus van 3 weken). Ook zijn er bijeenkomsten van de kleuterbouw en studiedagen waarin de onderwijsinhoud centraal staat.

De taakhoud van het stuurtteam is in overleg met het gehele team bepaald en vastgesteld. De agenda voor de teamvergadering is openbaar en door iedereen te bewerken.

5. Professionele ontwikkeling

Bij professionele ontwikkeling gaat het om het onderhouden en (verder) ontwikkelen van de eigen vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheden in relatie tot de thema's / ambities van de school. Het gaat hierbij zowel om gezamenlijke en individuele scholing.

Op onze school geven wij als volgt invulling aan de professionele ontwikkeling:
In ons schoolplan zijn de speerpunten per schooljaar vastgelegd. Op basis daarvan maken we een jaarplan waarin eventuele teamscholing is opgenomen. Daarnaast zijn leerkrachten vrij om zich individueel te scholen naar gelang hun interesse. Op verzoek kan er een e-wise account gekoppeld worden. Ons streven is om in de volgende planperiode meer gericht te gaan scholen (meerjarenscholingsplan) zodat onze expertise verspreid zal worden over de verschillende kennisgebieden (rekencoördinator, taalcoördinator, coördinator MijnLeerlijn, het jonge kind). Ook zijn er mogelijkheden voor collegiale consultatie en intervisie (tijdens pauze-/ gym-/ ond. ass. momenten).

Er is een interne coach in de school voor de begeleiding van (startende) leerkrachten/ zij-instromers. Startende leerkrachten worden gedurende 3 jaren naar eigen behoefte begeleid vanuit de stichting. Zij kunnen op verzoek gebruik maken van VPPF (participatiefonds).

6. Betrokkenheid bij besluitvorming

Binnen onze school wordt er in het stuurtteam, bestaande uit een weloverwogen afvaardiging vanuit het team, overlegd voordat er belangrijke onderwijskundige beslissingen worden genomen rondom thema's die voor leraren relevant zijn. Het gaat daarbij in ieder geval om het schoolplan, het jaarplan, het jaarverslag en de onderwijskundige uitwerkingen die daaruit voortkomen.

7. Evaluatie en bijstelling

Vanwege de onderwijsinhoudelijke relatie met het schoolplan wordt het professioneel statuut op onze school in ieder geval vierjaarlijks gelijktijdig met het schoolplan geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Opn: een school kan er voor kiezen om het professioneel statuut jaarlijks samen met het jaarplan te evalueren.